Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0215

Poročilo Komisije o Turčiji za leto 2025

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. junija 2026 o poročilu Komisije o Turčiji za leto 2025 (2025/2256(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 17. in 18. aprila 2024, 30. junija 2023, 23. junija 2022, 24. junija 2021 in 12. decembra 2019 ter vseh ustreznih prejšnjih sklepov Sveta in Evropskega sveta,

– ob upoštevanju članstva Turčije v Svetu Evrope in Natu,

– ob upoštevanju Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Turčijo o ponovnem sprejemu oseb, ki prebivajo brez dovoljenja[1] (sporazum med EU in Turčijo o ponovnem sprejemu),

– ob upoštevanju izjave članov Evropskega sveta z dne 25. marca 2021 o Turčiji,

– ob upoštevanju izjave Sveta o EU in Turčiji z dne 18. marca 2016 ter izjave Evropskega sveta o EU in Turčiji z dne 29. novembra 2015,

– ob upoštevanju pogajalskega okvira EU za Turčijo z dne 3. oktobra 2005,

– ob upoštevanju izjave Evropske skupnosti in njenih držav članic z dne 21. septembra 2005 po izjavi Turčije ob podpisu dodatnega protokola k sporazumu iz Ankare 29. julija 2005,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 11. decembra 2006 in 6. marca 2020 ter sklepov predsedstva Evropskega sveta v Københavnu 21. in 22. junija 1993, znanih tudi kot københavnska merila,

---

1 UL L 134, 7.5.2014, str. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/252/oj.

– ob upoštevanju sklepov predsedstva Sveta o širitvi z dne 16. decembra 2025 ter sklepov Sveta z dne 17. decembra 2024 in 12. decembra 2023,

– ob upoštevanju mednarodnega pomorskega prava, kot se odraža v Konvenciji OZN o pomorskem mednarodnem pravu (UNCLOS), ki vzpostavlja pravni okvir za urejanje morskih območij in suverenih pravic obalnih držav,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 4. novembra 2025 o širitveni politiki EU za leto 2025 (COM(2025)0690) in priloženega delovnega dokumenta služb Komisije, ki vsebuje poročilo o Turčiji za leto 2025 (SWD(2025)0756),

– ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča 06/2024 z dne 24. aprila 2024 z naslovom Instrument za begunce v Turčiji – Koristen za begunce in gostiteljske skupnosti, toda njegov učinek in trajnost še nista zagotovljena,

– ob upoštevanju skupnih sporočil Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 29. novembra 2023 (JOIN(2023)0050) in z dne 22. marca 2021 (JOIN(2021)0008) o trenutnem stanju političnih, gospodarskih in trgovinskih odnosov med EU in Turčijo,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. septembra 2025 z naslovom Deveto letno poročilo o instrumentu za begunce v Turčiji (COM(2025)0517),

– ob upoštevanju resolucije Evropskega odbora regij z dne 3. aprila 2025 o aretacijah turških županov in napadu na lokalno demokracijo v Turčiji,

– ob upoštevanju mnenja Evropskega odbora regij z dne 5. marca 2026 o širitvenem svežnju za leto 2025 – Zahodni Balkan in Turčija,

– ob upoštevanju temeljnih načel mednarodnega prava in ustanovne listine OZN, sporazumov na visoki ravni med voditelji obeh skupnosti na Cipru iz leta 1977 in 1979 ter ustreznih resolucij Varnostnega sveta OZN o Cipru, vključno z resolucijo št. 186 (1964) z dne 4. marca 1964, ki potrjuje suverenost Republike Ciper, resolucijama št. 541 (1983) in št. 550 (1984) z dne 11. maja 1984 o odcepitvenih ukrepih na Cipru, resolucijo št. 789 (1992) z dne 25. novembra 1992, izjavo predsednika Varnostnega sveta OZN z dne 23. julija 2021 o Varoši, izjavo predsednika Varnostnega svet OZN in resolucijami Varnostnega sveta OZN o mirovnih silah OZN na Cipru (UNFICYP), katerih mandat je bil z resolucijo št. 2815 (2026) podaljšan do 31. januarja 2027,

– ob upoštevanju člena 46 Evropske konvencije o človekovih pravicah, ki navaja, da se pogodbene stranke obvezujejo, da bodo spoštovale končno sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice v vsaki

zadevi, v kateri nastopajo kot stranke, in torej obveznosti Turčije, da izvrši vse sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice,

– ob upoštevanju ustreznih resolucij Odbora ministrov Sveta Evrope,

– ob upoštevanju izjave št. 12(2025) Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope z dne 27. marca 2025 o odpuščanju županov v Turčiji,

– ob upoštevanju poročila o posledicah pripora županov za lokalno demokratično upravljanje, ki ga je Beneška komisija Sveta Evrope sprejela na zasedanju 9. in 10. oktobra 2025,

– ob upoštevanju svetovnega indeksa svobode tiska za leto 2025, ki ga je objavila organizacija Novinarji brez meja,

– ob upoštevanju poročila o spremljanju za leto 2025, objavljenem v okviru mehanizma za hitro odzivanje na kršitve svobode medijev,

– ob upoštevanju Konvencije OZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in Istanbulske konvencije,

– ob upoštevanju indeksa zaznave korupcije za leto 2025, ki ga 10. februarja 2026 objavila organizacija Transparency International,

– ob upoštevanju dokumenta Mednarodnega denarnega sklada (IMF) z dne 22. novembra 2025 z zaključno izjavo misije iz člena IV o Republiki Turčiji za leto 2025,

– ob upoštevanju poročila o razlikah med spoloma v svetu za leto 2025, ki ga je 11. junija 2025 objavil Svetovni gospodarski forum,

– ob upoštevanju izjave Unesca z dne 10. julija 2020 o Hagii Sophii ter pripadajočih sklepov odbora Unesca za svetovno dediščino 44 COM 7B.58 (2021) in 45 COM 7B.58 (2023), sprejetih na 44. oziroma 45. zasedanju Unesca,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. marca 2026 o širitveni strategiji EU[2],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. februarja 2024 o tesnejšem povezovanju EU glede na prihodnjo širitev[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. februarja 2026 o načrtnem izgonu tujih novinarjev in kristjanov iz Turčije pod pretvezo državne varnosti[4],

---

2 Sprejeta besedila, P10_TA(2026)0077.
3 UL C, C/2024/6746, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
4 Sprejeta besedila, P10_TA(2026)0047.

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Turčiji,

– ob upoštevanju svojih resolucij o Cipru,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. aprila 2015 o stoti obletnici armenskega genocida[5],

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A10-0106/2026),

A. ker Turčija ostaja kandidatka za pristop k EU; ker članstvo v EU ostaja večkrat razglašen politični cilj turške vlade, čeprav se razkorak med vrednotami in načeli iz člena 2 Pogodbe o Evropski uniji ter nekaterimi politikami EU še naprej povečuje; ker mora Turčija verodostojno pokazati svojo zavezanost tesnejšim odnosom in usklajevanju z Evropsko unijo, spoštovati in podpreti københavnska merila, vključno z zunanjo in varnostno politiko EU, normalizirati svoje odnose z vsemi državami članicami EU ter nadaljevati in ohranjati dobre sosedske odnose z EU in vsemi njenimi državami članicami, da bi oživila svojo evropsko perspektivo; ker je bila Turčija večkrat pozvana, naj se vzdrži vseh dejanj, s katerimi krši suverenost in suverene pravice vseh držav članic EU, pa tudi mednarodno pravo in pravo EU;

B. ker pristopna pogajanja z EU od leta 2018 dejansko mirujejo zaradi poslabšanja stanja pravne države in demokracije v Turčiji ter zaradi tedanjih napetih dvostranskih odnosov;

C. ker je Komisija v zadnjem poročilu o napredku iz leta 2025 glede na prejšnje obdobje poročanja za leto 2024 znova ugotovila resno nazadovanje na področju pravne države in vse slabše razmere na področju človekovih pravic v Turčiji, ter izrazila dvom o spoštovanju osnovnih demokratičnih načel;

D. ker je stanje neodvisnosti sodstva kljub 11 „pravosodnim svežnjem“, ki jih je turška vlada sprejela od leta 2019, še vedno posebno zaskrbljujoče; ker je ustavni red države ogrožen, saj sodišča nižje stopnje zavračajo izvrševanje sodb ustavnega sodišča in s tem spodkopavajo njegovo avtoriteto;

E. ker pred zakonom očitno obstajajo dvojna merila, kar dokazuje zelo različna obravnava podobnih primerov, zlasti v političnih ali odmevnih sodnih postopkih ali v zadevah, ki vključujejo obtožbe o žalitvi državnih uradnikov;

F. ker Turčija kazensko pravo in protiteroristične zakone sistematično zlorablja za zatiranje izvoljenih uradnikov, opozicijskih politikov in zagovornikov človekovih pravic; ker je nedavno obdobje zaznamovalo resno poslabšanje demokratičnih standardov in procesov v Turčiji,

---

5 UL C 328, 6.9.2016, str. 2.

tako na lokalni kot na nacionalni ravni, kar je posledica sodnih odločb in vladnega pritiska na opozicijske župane in občine; ker je bilo od lokalnih volitev marca 2024 aretiranih in odstavljenih vsaj 39 županov iz opozicijskih strank, in sicer 29 iz Republikanske ljudske stranke (CHP) in 10 iz Ljudske stranke za enakost in demokracijo (DEM); ker so župane v 13 primerih nadomestili skrbniki, ki jih je imenovala vlada;

G. ker je regionalno pritožbeno sodišče v Ankari po dolgotrajnem pravnem postopku 21. maja 2026 izdalo sodbo, da je kongres stranke CHP leta 2023 „absolutno ničen“ („mutlak butlan“), s čimer je razveljavilo volitve, na katerih je bil Özgür Özel izvoljen za predsednika in na katerih je bilo izbrano sedanje vodstvo stranke; ker je bila tej sodbi sodišča kljub morebitnim pritožbam, ki bi še lahko vložene, priložena posebna odredba, da bi izvoljeno vodstvo učinkovito odstavili in njegovo pristojnost prenesli na nekdanjega predsednika Kemala Kılıçdaroğluja in prejšnjo sestavo stranke; ker je turška policija za obvladovanje nemirov tri dni pozneje (24. maja 2026) na zahtevo ekipe nekdanjega predsednika Kılıçdaroğluja z uporabo solzivca in nasilja vdrla na sedež stranke CHP v Ankari, da bi izvršila sodno odločbo o odstavitvi izvoljenega vodstva in ponovni vzpostavitvi prejšnjega vodstva;

H. ker je demokratično izvoljeni župan Istanbula Ekrem İmamoğlu od 19. marca 2025 v zaporu na podlagi izmišljenih obtožb, ki imajo značilnosti političnega pritiska in očitno kršijo temeljna načela kazenskega prava, kot je načelo individualne odgovornosti; ker to na splošno velja za poskus politične odstranitve glavnega opozicijskega kandidata na naslednjih predsedniških volitvah;

I. ker je veliki narodni skupščini Turčije aktualno predloženih približno 800 zahtev, v katerih se zahteva odvzem poslanske imunitete sedanjim poslancem; ker se velika večina zahtev nanaša na poslance iz opozicijskih strank, zlasti strank DEM in CHP;

J. ker je Turčija članica Sveta Evrope in jo zato pravno zavezujejo sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice; ker se Turčija zaradi neupoštevanja prelomnih sodb Evropskega sodišča za človekove pravice aktualno spoprijema z zgodovinskimi postopki za ugotavljanje kršitev; ker se Turčija vedno uvršča med države, ki najpogosteje kršijo človekove pravice in temeljne svoboščine, zaščitene z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah; ker je imela Turčija januarja 2026 največje število nerešenih zadev pred Evropskim sodiščem za človekove pravice, in sicer več kot tretjino vseh zadev na seznamu sodišča;

K. ker je organizacija Freedom House Turčijo uvrstila med „nesvobodne“ in je raven svobode v državi v zadnjih 11 letih doživela eno najhujših znižanj na svetu; ker svetovni indeks svobode tiska za leto 2025 kaže, da se je stanje dodatno poslabšalo, in Turčijo uvršča na 159. mesto med 180 državami za svobodo tiska, pri čemer je v

poročilu poudarjeno, da se avtoritarizem v Turčiji krepi, da je pluralnost medijev vprašljiva in da se za utišanje kritikov uporabljajo vsa možna sredstva; ker je bilo po podatkih Novinarjev brez meja in poročil organizacije BIA o spremljanju medijev v letu 2025 zaprtih med 20 in 29 novinarjev, trije so bili več mesecev v hišnem priporu, več deset pa jih je bilo pod sodnim nadzorom, pri katerem je bila kršena njihova svoboda gibanja; ker je policija v istem obdobju pridržala ali prisilno privedla na zaslišanje skupno 58 novinarjev;

L. ker se je Turčija na svetovnem indeksu razlik med spoloma za leto 2025 med 146 državami uvrstila na 135. mesto, kar kaže na veliko neenakost spolov in sistemske pomanjkljivosti pri varstvu pravic žensk; ker je bilo po podatkih platforme za odpravo femicida We Will Stop Femicide leta 2025 297 sumljivih smrti žensk in 294 feminicidov, medtem ko so drugi viri poročali o 420 smrtnih primerih; ker se je leta 2025 v Turčiji rekordno povečalo število sumljivih smrti žensk; ker je zelo zaskrbljujoče, da še vedno ni celovitega uradnega sistema za zbiranje podatkov o feminicidih; ker Turčija izstopa kot ena od držav Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), v katerih je nasilje nad ženskami najbolj razširjeno;

M. ker je bilo v Turčiji po podatkih lokalnih organizacij za človekove pravice IHD in TIHV 2. decembra 2025 rekordnih 433 543 zapornikov, kar je sedemkrat več kot v zadnjih dveh desetletjih, dodatnih 460 921 oseb pa je bilo pod sodnim nadzorom; ker sta ti organizaciji zabeležili tudi 1412 bolnih zapornikov, od katerih jih je 335 v resnem stanju; ker so turški zapori prezasedeni, zato se težave, kot so prenatrpanost, neustrezno življenjsko okolje in omejen dostop do osnovnih virov, povečujejo; ker se je povečalo število poročil o kršitvah človekovih pravic v zaporih;

N. ker je Turčija po podatkih organizacije Transparency International na indeksu zaznave korupcije za leto 2025 dosegla 31 od 100 točk in je s 50 od 100 točk, ki jih je dosegla leta 2013, padla na najnižjo točko ter se aktualno uvršča na 124. mesto med 180 državami; ker so bila v več kot devetih letih po sprejetju poročila Skupine držav proti korupciji (GRECO) pri Svetu Evrope o četrtem krogu ocenjevanja v zvezi s Turčijo v celoti izvedena le tri od 22 priporočil iz poročila;

O. ker je Turčija raznolika večetnična družba v kompleksni regiji, ki je nagnjena k napetostim;

P. ker Turčija vodi politični proces za Turčijo brez terorizma, da bi končala politično nasilje in se s politično rešitvijo odzvala na kurdsko vprašanje;

Q. ker je poleg pristopnega procesa potrebno konstruktivno sodelovanje v odnosih med EU in Turčijo, ker je Turčija članica Nata in ključna partnerica za stabilnost v širši regiji vzhodnega Sredozemlja ter na področjih trgovine, gospodarskih odnosov, varnosti, migracij in

sodelovanja v boju proti terorizmu; ker sodelovanje s Turčijo napreduje na več področjih politike skupnega interesa, tudi z dialogi na visoki ravni o odpravi trgovinskih ovir in okrepljenim sodelovanjem pri preprečevanju izogibanja sankcijam, in bi lahko napredovalo postopoma, sorazmerno in reverzibilno, v celoti v skladu s sklepi Evropskega sveta iz aprila 2024;

R. ker Turčija še naprej gosti eno največjih begunskih populacij na svetu; ker je sodelovanje med EU in Turčijo na področju upravljanja migracij, varnosti in regionalne stabilnosti še vedno strateško pomembno ter prispeva k zmanjševanju nedovoljenih in nevarnih prehodov na vzhodnosredozemski poti v Evropo ter k reševanju življenj na morju; ker je EU od leta 2011 namenila skoraj 12,5 milijarde EUR za podporo beguncem in gostiteljskim skupnostim v Turčiji;

S. ker je usklajenost Turčije s skupno zunanjo in varnostno politiko EU leta 2025 dosegla najnižjo raven doslej, in sicer 4 % v primerjavi s 6 % leta 2024; ker je to daleč najnižja raven usklajenosti med vsemi državami kandidatkami; ker ta kazalnik ne zajame vseh ravni sodelovanja posamezne države kandidatke na področju zunanje in varnostne politike;

T. ker so se napetosti med EU in Turčijo zaradi razmer v vzhodnem Sredozemlju umirile, vendar še vedno obstajajo;

U. ker ima Turčija še naprej pomembno vlogo v sirskem konfliktu; ker Turčija izvaja obsežne vojaške operacije na sirskem ozemlju, zlasti na območjih, ki so pod nadzorom Kurdov, in zaseda ozemlja na severu Sirije, s čimer krši mednarodno pravo;

V. ker bodo vojaške operacije proti iranskemu režimu vplivale na Turčijo zaradi njene geografske bližine, tudi zaradi učinkov prelivanja, zlasti v zvezi s ponovnimi migracijskimi pritiski; ker se Turčija spopada z več raketnimi grožnjami proti svojemu ozemlju, ki izvirajo iz Irana in so bile uspešno nevtralizirane prek integriranega sistema zračne in raketne obrambe Nata;

W. ker so trgovinski odnosi med EU in Turčijo še posebej obsežni, vključujejo zelo povezane dobavne verige in so bili leta 2024 ocenjeni na več kot 210 milijard EUR, pri čemer je Turčija peta največja trgovinska partnerica EU, ta pa daleč največja trgovinska partnerica Turčije in njen glavni vir neposrednih tujih naložb;

X. ker na turško gospodarstvo vplivajo visoka inflacija, nestabilnost valute in strukturni izziv, kar neposredno vpliva na delavce, gospodinjstva in socialno kohezijo; ker se je negativni trend v zadnjih dveh letih ustavil in popravil s preudarnimi makroekonomskimi politikami, za katere pa je potreben čas, da začnejo učinkovati;

Y. ker turški državljani tvorijo drugo največje število obravnavanih vlog za izdajo vizuma EU;

Z. ker bo Turčija novembra 2026 v Antalyi gostila 31. konferenco OZN o podnebnih spremembah, zato bi morala pokazati verodostojno zavezanost izvajanju svojih ciljev zmanjšanja emisij CO_2 in ambicioznejši podnebni politiki;

AA. ker so se ugledni pripadniki opozicije nedavno odkrito zavzeli za ponovno sodelovanje med EU in Turčijo; ker je nekdanji sopredsednik Ljudske demokratske stranke (HDP) Selahattin Demirtaş pozval k nadaljevanju pristopnega procesa Turčije z zamislijo, da bi to kljub vsem sedanjim težavam in pomanjkljivostim sprožilo ukrepanje na področju demokratičnih reform in bi lahko ustvarilo spodbude za vse deležnike; ker se je predsednik stranke CHP Özgür Özel v dopisu, naslovljenem na deležnike EU, zavzel za bolj vključujoče in strateško razumevanje sodelovanja med EU in Turčijo, pri čemer je ponovno potrdil podporo polnopravnemu članstvu v EU ter poudaril, da bo tesnejše institucionalno in gospodarsko povezovanje, tudi v procesu „proizvodnje v Evropi“, pomemben dejavnik pri utrjevanju demokracije, človekovih pravic in pravne države v Turčiji; ker je predsedniški kandidat stranke CHP in istanbulski župan Ekrem İmamoğlu v dopisu izrazil mnenje, da bi zaradi nesodelovanja s Turčijo podpora EU demokratični preobrazbi v državi upadla; ker je pozval tudi k načelni postopni obnovitvi odnosov, kar vključuje stalno sodelovanje, ki temelji na københavnskih merilih, ter nujnemu začetku pogovorov za posodobitev carinske unije, da bi Turčija ostala dobro usklajena s standardi EU ter okrepila preglednost, konkurenčnost in pravno državo;

Zavezanost pristopu k EU

1. znova izraža zadovoljstvo z dolgotrajnimi težnjami večine turškega naroda glede pristopa k EU in ohranitve statusa Turčije kot kandidatke, kljub stalnemu pomanjkanju napredka in politične volje; priznava, da se zato med deležniki na obeh straneh procesa še naprej povečuje naveličanost; vendar poudarja, da je za vsak razvoj pristopnega procesa potreben oprijemljiv napredek pri ohranjanju pravne države in demokratičnih procesov, ter meni, da brez takega napredka ni mogoče nadaljevati pristopnega procesa Turčije k EU;

2. poudarja, da pristopni proces k EU temelji na dosežkih, je odvisen od zakonodaje in z njim ni mogoče trgovati, in je pogojen z izpolnjevanjem københavnskih meril in ni vezan na noben rok; poudarja, da so za to izpolnjevanje potrebne stabilne institucije, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, človekove pravice, spoštovanje in zaščito manjšin, dobre sosedske odnose, priznanje vseh držav članic, spoštovanje mednarodnega prava in usklajenost s skupno zunanjo in varnostno politiko EU;

3. z obžalovanjem ugotavlja, da kljub večkratnim izjavam turške vlade, ki se je ponovno zavezala cilju članstva v EU, vztrajni in resni pomisleki iz njenih prejšnjih poročil glede pomanjkljivosti, ki vplivajo

na pristopni proces, ostajajo nerešeni, vključno z nadaljnjim ogrožanjem človekovih pravic in prostora civilne družbe, ter da je bilo v zadnjem obdobju zabeleženo nadaljnje resno nazadovanje na področju pravne države in slabšanje temeljnih pravic, kar je nadaljevanje trenda, ki je državo v zadnjem desetletju potisnil v avtoritarni model; meni, da je to stalno neukrepanje jasen znak, da turška vlada nima resnične politične volje za reforme ali oživitev pristopnega procesa;

4. poziva turško vlado, naj preide od besed k dejanjem ter naj se ne pritožuje nad dolgim čakanjem Turčije na vstop v EU, ampak raje s konkretnimi in splošno znanimi ukrepi dokaže, da je resnično pripravljena odpraviti stalne pomanjkljivosti na področju pravne države, človekovih pravic, demokratičnih standardov, svobode tiska in drugih temeljnih svoboščin, pa tudi v zvezi s spoštovanjem dobrih sosedskih odnosov in mednarodnega prava; med drugimi nujnimi ukrepi zlasti poudarja, da je treba okrepiti neodvisnost sodstva, zaščititi svobodo izražanja, zaščititi novinarje in pravice lokalnih organov ter končati politično motivirana sojenja;

5. kljub temu ponovno poudarja, da je pristopni proces od leta 2018 sicer ustavljen, vendar Turčija ostaja država strateškega pomena, zaveznica Nata in država, s katero ima EU večplastne odnose, ki segajo od področij trgovine, gospodarstva in upravljanja migracij do zunanje in varnostne politike; poudarja pomen Turčije za regionalni varnostni okvir in stabilnost ter za varnost Ukrajine zaradi ruske agresije; vendar poudarja, da so vse večja razhajanja v zunanji politiki komaj združljiva z evropsko varnostno in obrambno strukturo; odločno podpira postopen, sorazmeren in reverzibilen razvoj obojestransko koristnega sodelovanja s Turčijo na vseh področjih skupnega interesa v skladu s sklepi Evropskega sveta iz aprila 2024, ob spoštovanju mednarodnega prava, ki ga tudi spodbuja;

6. izraža upanje, da bo turška vlada spremenila smer svojega sodelovanja pri temeljnih vprašanjih, ki so v središču procesa pristopa k EU, kar bi omogočilo razvoj odnosov med EU in Turčijo v smeri tesnejšega partnerstva z možnostjo morebitnega ponovnega odprtja pristopnega procesa v prihodnosti;

7. je zelo zaskrbljen zaradi šibkega odziva in skopih izjav drugih institucij EU in več držav članic EU glede spodkopavanja pravne države v Turčiji; poudarja, da bi se lahko v primeru, da visoki uradniki EU ne bodo dosledno in javno obravnavali sedanjega demokratičnega nazadovanja, zlasti med uradnimi obiski države, turška civilna družba še bolj odtujila ter bi se ugled in verodostojnost Unije lahko poslabšala tudi med najbolj proevropskimi segmenti turške družbe, odpravljanje teh posledic pa bi bilo dolgotrajno; poziva veleposlanika EU in veleposlanike držav članic EU v Turčiji, naj ponovno obiščejo ugledne zaprte osebnosti, se udeležijo ustreznih sojenj, javno nasprotujejo nadaljnjim napadom na politične stranke in

člane opozicije ter oporečnike in naj v zvezi s tem sistematično izražajo pomisleke pred turškimi oblastmi, hkrati pa še naprej tesno sodelujejo s civilno družbo;

Bistvo pristopnega procesa: demokracija, pravna država in temeljne pravice

8. izraža močno zaskrbljenost zaradi stalnega in hudega spodkopavanja pravne države in pomanjkanja neodvisnosti sodstva v Turčiji v okviru globoko zakoreninjene avtoritarne razlage predsedniškega sistema; obžaluje zatiranje in samovoljne sodne postopke, ki jih turško sodstvo uporablja proti politikom, novinarjem, odvetnikom, aktivistom, umetnikom in vsem, ki si upajo izraziti kritično mnenje; obžaluje tudi krčenje prostora za svobodo medijev, državljansko udejstvovanje in pravico do zbiranja v državi ter poziva vlado, naj ta trend obrne, preden bo prepozno; poziva k sprejetju strukturnih ukrepov, ki bodo omogočili znatno izboljšanje neodvisnosti sodstva;

9. obžaluje pomanjkanje nepristranskosti in neodvisnosti ter obsežno uporabo dvojnih meril v sodstvu, tako s strani tožilcev kot sodnikov, zlasti v zvezi s primeri žalitve uradnikov ali obtožb korupcije; ugotavlja, da vladni podporniki niso obravnavani enako kot člani opozicije; obžaluje tudi nezakonito prakso odstavitve in samovoljnega premeščanja sodnikov, ki obravnavajo politične zadeve, kar znatno vpliva na nepristranskost postopka; poziva turško sodstvo, naj odpravi uporabo dokazov anonimnih prič, kar je še posebej pogosta praksa v odmevnih zadevah, kjer se dokazi sprejmejo brez preverjanja, kar pomeni očitna kršitev pravice do poštenega sojenja in je v nasprotju s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice; poudarja, da ta zloraba sodnih postopkov vodi v hude kršitve pravne domneve nedolžnosti, kar je v nasprotju z mednarodnimi pravnimi odgovornostmi in turškim notranjim pravom; je zaskrbljen zaradi poročil o resnem poslabšanju kakovosti sodnih postopkov v Turčiji, zlasti zaradi slabe kakovosti obtožnic, kar je v nasprotju z nacionalnimi in mednarodnimi pravnimi standardi; opozarja na turški svet sodnikov in tožilcev ter njegovo očitno pomanjkanje neodvisnosti od vlade pri izbiri, zaposlovanju in napredovanju sodnikov in tožilcev kot ključni dejavnik, ki omogoča namerno uporabo sodstva kot orožja za zatiranje nestrinjanja;

10. z obžalovanjem ugotavlja, da Turčija zaradi pomanjkanja demokratičnih reform zamuja to priložnost, čeprav širitvena politika EU sedaj dobiva nov zagon; ugotavlja tudi, da bi bil prvi korak k izkoriščanju te priložnosti spoštovanje sodb Evropskega sodišča za človekove pravice in turškega ustavnega sodišča; ostaja zgrožen, ker turške oblasti, zlasti turško sodstvo, še vedno ne upoštevajo in ne izvajajo prelomnih sodb ustavnega sodišča in Evropskega sodišča za človekove pravice, kar ogroža pravno varnost in ohranja sistemske kršitve; z obžalovanjem ugotavlja, da je Odbor ministrov Sveta Evrope podaljševal postopke za ugotavljanje kršitev, kar je privedlo do neučinkovitega ukrepanja za izvrševanje sodb Evropskega sodišča

za človekove pravice in zagotavljanje njihovega spoštovanja; poziva Komisijo in države članice, naj uporabijo vse diplomatske kanale in Turčijo spodbudijo, naj izvrši ustrezne sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice in razmisli o uporabi ustreznih pogojev financiranja v zvezi s spoštovanjem sodb Evropskega sodišča za človekove pravice; najostreje obsoja trajno in namerno odločitev turških oblasti, da kljub ustreznim sodbam Evropskega sodišča za človekove pravice iz političnih razlogov nezakonito zadržujejo v zaporu ugledne osebnosti, kot so nekdanja sopredsednika stranke HDP Selahattin Demirtaş in Figen Yüksekdağ (več kot devet let) ter zagovornik človekovih pravic Osman Kavala (več kot osem let); poziva k njihovi takojšnji in brezpogojni izpustitvi; je zgrožen nad dejstvom, da je bila Selahattinu Demirtaşu 6. januarja 2026, namesto da bi bil takoj izpuščen, izrečena dodatna, več kot enoletna zaporna kazen v drugi zadevi zaradi govorov iz leta 2015, kljub trem prelomnim sodbam Evropskega sodišča za človekove pravice s pozivom k njegovi izpustitvi, od katerih je zadnja postala pravnomočna 3. novembra 2025; meni, da gre pri teh dejanjih za hudo zlorabo pooblastil in znak očitnega nespoštovanja pravne države; ponovno poziva Turčijo, naj v celoti izvrši vse sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v skladu s členom 46 Evropske konvencije o človekovih pravicah in brezpogojnimi obveznostmi, ki izhajajo iz člena 90 turške ustave, vključno s sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice iz leta 2023 v zadevi Yüksel Yalçınkaya proti Turčiji in povezanimi zadevami; je seznanjen z odločitvijo Evropskega sodišča za človekove pravice, da ne dodeli odškodnine ali krije pravnih stroškov v več tisoč nadaljnjih zadevah, kar bi lahko bilo morebiti nepošteno do vložnikov in neskladno s predhodno prakso sodišča; poziva Turčijo, naj spoštuje tudi sodbe v zvezi s pogrešanimi osebami in premoženjem na Cipru, vključno s sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 24. januarja 2008 v primeru umorov Tassosa Isaaka in Solomosa Solomouja; poziva turške oblasti, naj izvršijo mednarodne naloge za prijetje, izdane zoper osumljence teh umorov, in te posameznike predajo Republiki Ciper;

11. je zelo zaskrbljen zaradi vse hujše ustavne krize v Turčiji, ki je posledica tega, da splošna sodišča ne spoštujejo zavezujočih sodb ustavnega sodišča in drugih odločb ustreznih višjih sodnih organov, kar je očiten razpad pravnega reda; obsoja, da je obtoženec v zadevi Gezi Can Atalay kljub dvema zavezujočima odločbama ustavnega sodišča še vedno v priporu, in odločno zavrača nezakoniti odvzem njegovega poslanskega mandata, kar je v očitnem nasprotju z ustavnimi jamstvi in demokratično voljo volivcev; obsoja odločbo višjega kazenskega sodišča št. 13 v Istanbulu, s katero je zavrnilo odločbo ustavnega sodišča o ponovnem sojenju v zadevi Tayfuna Kahramana, ki je tudi obtoženec v zadevi Gezi in katerega zdravje se je v zadnjem času hudo poslabšalo, s tem pa zavrnilo zahteve za ustavitev izvrševanja kazni in njegovo izpustitev; je zgrožen nad nedavno obsodbo znane iskalke talentov Ayşe Barım zaradi domnevnega sodelovanja na protestih v parku Gezi pred 13 leti,

čeprav ni dokazov o nezakonitem ravnanju; obžaluje tudi, da 13. upravni senat regionalnega upravnega sodišča v Ankari ni hotel upoštevati prelomne odločbe državnega sveta v zadevi Hafize Öztürk Türkmen, tj. prvi odločbi, ki se je nanašala na enega od „mirovnih akademikov“ in s katero bi moral biti ponovno imenovan na svoj univerzitetni položaj; poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi vseh samovoljno pridržanih posameznikov, k opustitvi obtožb zoper tiste, ki so bili preganjani zgolj zaradi uveljavljanja svojih temeljnih pravic, ter k prenehanju zlorabe protiterorističnih in sodnih mehanizmov za utišanje nestrinjanja;

12. obsoja nenehne napade turške vlade na politične stranke in člane opozicije, ki so bili v zadnjem letu še posebej hudi proti glavni opozicijski stranki CHP in še dodatno zmanjšujejo že tako omejeno konkurenco med strankami v Turčiji, kot posledica česar se ta država premika v smeri popolnoma avtoritarne vladavine; ostro obsoja politično motivirano odstavitev izvoljenega predsednika stranke CHP Özgürja Özela in izvoljenega vodstva stranke s položaja po sodbi sodišča, s katero je bil kongres stranke CHP iz leta 2023 razglašen za ničnega in je bilo odločeno, da bo ponovno vzpostavljeno prejšnje vodstvo stranke; poziva turško vlado, naj preneha s temi taktikami zlorabe moči, ki pomenijo hud napad na demokratični pluralizem, pravno državo ter suvereno voljo članov stranke in volivcev v Turčiji; meni, da gre pri tem za najnovejši primer širšega vzorca represije nad opozicijo, v sklopu katerega se pravosodni sistem instrumentalizira kot orožje, da bi morebitne konkurente izključili iz prihodnjih volitev, kar bo Turčijo še bolj pahnilo v popolnoma avtoritarni sistem; poziva Komisijo in države članice, naj javno in v svojih zasebnih izmenjavah s turško vlado obsodijo odstavitev vodstva stranke CHP ter bolj konstruktivno sodelujejo s turškimi opozicijskimi strankami; ga skrbi, da utegne v glavni opozicijski stranki priti do dolgotrajne notranje krize, če ne bo hitro kongresa, na katerem bodo lahko člani stranke demokratično odločali o svojem vodstvu;

13. znova ostro obsoja še vedno trajajoče pridržanje župana istanbulske metropolitanske občine Ekrema İmamoğluja iz stranke CHP in njegovo odstavitev s položaja v množičnem političnem zatiranju, ki je prizadelo več kot 400 obtožencev, vključno z okrožnimi župani in uradniki, od katerih jih je 105 sedaj v priporu; odločno zavrača odločitev regionalnega sodišča v Ankari z dne 21. maja 2026 o razveljavitvi odločitve 38. redne in 21. izredne konvencije stranke CHP ter o ponovni vrnitvi nekdanjega voditelja stranke CHP Kemala Kılıçdaroğluja na mesto sedanjega voditelja Özgürja Özela; meni, da je ta sodba očiten primer vmešavanja države v notranje zadeve največje opozicijske stranke; poleg tega obsoja, da so bili 4. aprila 2026 aretirani izvoljeni opozicijski župan Mustafa Bozbey in več članov stranke CHP, domnevno na podlagi lažnih obtožb o korupciji in podkupovanju; meni, da je ta razvoj dodaten dokaz sistemskega spodkopavanja demokratičnega upravljanja in političnega pluralizma na lokalni ravni v Turčiji; pozdravlja nedavne obiske županov in

predstavnikov mest EU ter članov Evropskega odbora regij v Turčiji, ki so pokazali solidarnost in podporo obtožencem; ponavlja njihov poziv k spoštovanju občinskih svoboščin; je globoko zaskrbljen zaradi sprejetja skoraj 4000 strani dolgega obtožnega akta, za pripravo katerega je bil odgovoren zloglasni nekdanji glavni javni tožilec v Istanbulu Akın Gürlek in v katerem je İmamoğlu obtožen vodenja obsežne kriminalne mreže in storitve 142 kaznivih dejanj, za katera bi lahko bil obsojen na zaporno kazen do 2430 let; pozdravlja pomembno odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice, da sprejme İmamoğlujevo vlogo v zvezi z domnevnim protipravnim odvzemom prostosti v postopku „prednostnega primera“; obsoja dolgoletne napade na sedanjega predsedniškega kandidata stranke CHP Ekrema İmamoğluja s številnimi preiskavami, prekrivajočimi se sodnimi primeri in samovoljnimi upravnimi odločitvami, vključno z drugo nedavno obtožnico na podlagi obtožb o „političnem vohunjenju“ ter nezakonitim in politično motiviranim preklicem njegove univerzitetne diplome, kar je pogoj za to, da lahko kandidira za predsednika; obžaluje odločitev 5. upravnega sodišča v Istanbulu z dne 23. januarja 2026, da zavrne zahtevo İmamoğluja za razveljavitev odločbe o preklicu; je globoko zaskrbljen zaradi ogromnega števila postopkov, sproženih pri veliki narodni skupščini Turčije, za odvzem poslanske imunitete sedanjim poslancem, ki so večinoma člani opozicijskih strank; poudarja, da ti ukrepi ogrožajo možnosti za močnejše in celovitejše partnerstvo med EU in Turčijo ter boljše odnose na splošno; poziva vse politične akterje v Turčiji, naj se resno vključijo v utrjevanje velike narodne skupščine Turčije kot pluralistične zbornice, obravnavajo izzive, s katerimi se spoprijema turška družba, in ustvarijo temelje za demokratično prihodnost;

14. je zelo zaskrbljen zaradi nadaljnjega slabšanja lokalne demokracije v Turčiji; ostro obsoja odstavitev in aretacijo vsaj 39 izvoljenih županov iz opozicijskih strank in več deset lokalnih uradnikov ter zamenjavo 13 županov s skrbniki, ki jih imenuje vlada, kar je pogosto povezano s preširoko in samovoljno uporabo protiteroristične zakonodaje v Turčiji ali z neutemeljenimi obtožbami o korupciji; ponavlja svoje mnenje, da je ta dolgoletna praksa imenovanja skrbnikov očiten napad na najosnovnejša načela lokalne demokracije; poziva turške oblasti, naj nemudoma prekinejo in odpravijo zatiranje opozicijskih občin, tudi selektivne zasege finančnih sredstev, ter spoštujejo pravice volivcev do izvolitve izbranih predstavnikov v skladu s priporočili Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope in Beneške komisije; je globoko zaskrbljen zaradi nedavne zakonodajne reforme, v skladu s katero morajo lokalne vlade, njihovi povezani subjekti in podjetja pod občinskim nadzorom, preden ustanovijo podjetja ali zadruge in sprejmejo druge strateške finančne odločitve, pridobiti dovoljenje predsednika, kar znatno razširja centraliziran nadzor nad lokalnim gospodarskim odločanjem in dodatno spodkopava vse manjšo avtonomijo lokalnih vlad; poudarja, da se zaradi razgradnje lokalne demokracije znatno poslabšujejo zmogljivosti države, zlasti za zagotavljanje storitev, odzivanje na

krize (kot so potresi) ter socialne storitve za begunce in ranljive skupine, zaradi česar je ogrožena varnost ljudi;

15. obsoja nadlegovanje zagovornikov in napade nanje zaradi njihovih poklicnih dejavnosti, kot je razvidno iz tega, da je Mehmet Pehlivan (odvetnik Ekrema İmamoğluja) še vedno v zaporu ali da je bil Ramazan Demir (odvetnik Selahattina Demirtaşa) nedavno obsojen na 11 let zapora; meni, da so ti in drugi ukrepi proti odvetnikom nesprejemljivo poseganje v pravico do obrambe in pravniški poklic, ki je eden od temeljnih elementov delujočega sodstva in pravne države; pozdravlja odločitev kazenskega sodišča v Istanbulu št. 26, da predsednika in deset članov izvršnega odbora istanbulske odvetniške zbornice oprosti obtožb, povezanih s terorizmom, vendar poudarja, da se ta kazenska zadeva sploh ne bi smela začeti; poziva turške oblasti, naj izvajajo ukrepe za zaščito neodvisnosti, varnosti in avtonomije odvetnikov ter poskrbijo, da odvetniki in njihove poklicne zbornice ne bodo preganjani ali pod drugim neprimernim pritiskom zgolj zaradi opravljanja svojih zakonitih funkcij, s čimer bodo zagotovile, da bodo pravice pravnih strokovnjakov usklajene s standardi Sveta Evrope;

16. še naprej obžaluje stalno in vse hujše preganjanje, cenzuro in nadlegovanje novinarjev in neodvisnih medijev, s čimer se jim onemogoča svobodno opravljanje poklicnih dolžnosti in obveščanje javnosti, kar je bistveno za delujočo demokratično družbo; je zelo zaskrbljen zaradi poročil, ki kažejo, da je do 90 % nacionalnih medijev zdaj provladnih ali pod vladnim nadzorom; v zvezi s tem globoko obžaluje, da je turška vlada zasegla TELE1, eno od redkih preostalih kritičnih radiodifuzijskih hiš, ki je zdaj pod nadzorom skrbnikov, in meni, da je to nameren napad na svobodo medijev; obsoja nadlegovanje neodvisnih novinarjev, ki so leta 2025 utrpeli večje število aretacij in pridržanj, povezanih predvsem z obtožbami o „članstvu v teroristični organizaciji“, „razžalitvi predsednika“ ali domnevnimi kršitvami zakona o zbiranju in demonstracijah; z veliko zaskrbljenostjo spremlja primere poročevalca Deutsche Welle Alicana Uludağa, ki je bil aretiran zaradi več kot leto dni starih objav v družbenih medijih in ki je bil več kot 90 dni zaprt v strogo varovanem zaporu in pred kratkim izpuščen, čeprav obtožbe zoper njega niso bile umaknjene in se bo sojenje septembra nadaljevalo, , glavnega urednika TELE1 Merdana Yanardağa, ki je sedaj zaprt zaradi obtožb o vohunjenju, poročevalca Medyascopa Furkana Karabaya, ki je bil v zadnjih treh letih večkrat aretiran in je bil nedavno v hišnem priporu za dva meseca, televizijske voditeljice Sedef Kabaş, ki se zaradi svojih objav v družbenih medijih sooča z drugo sodno zadevo, izkušenega novinarja Fatiha Altaylija, ki je bil nedavno izpuščen in čaka na obravnavo pritožbe zoper obsodbo na več kot štiriletno zaporno kazen zaradi absurdnih obtožb, da naj bi fizično grozil turškemu predsedniku, poročevalca časopisa BirGün İsmaila Arıja, ki je bil nedavno aretiran zaradi obtožb o „dezinformacijah“ zaradi svojega preiskovalnega dela, in švedskega novinarja Joakima Medina; poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi

vseh neupravičeno pridržanih novinarjev; močno obžaluje, da se vrhovni svet za radio in televizijo, ki bi moral biti neodvisen, uporablja za nadaljnje zatiranje neodvisnih medijev s finančnimi sankcijami in sankcijami za radiodifuzijo, ki so večinoma izrečene kritičnim medijskim hišam; obžaluje številne in sistematične ukrepe proti svobodi izražanja na spletu, vključno s ponavljajočimi se omejitvami dostopa do interneta, omejevanjem pasovne širine, prepovedmi radiodifuzije, blokiranjem računov na družbenih medijih, spletnih mest in na tisoče novic, skupaj z zahtevami za odstranitev vsebin, katerih namen je utišati novinarje in običajne državljane, pogosto zaradi „nacionalne varnosti in javnega reda“; obsoja, da turške oblasti pravne določbe izkoriščajo za omejevanje dela novinarjev in izvajanje ciljno usmerjenega pritiska nanje; poziva turške oblasti, naj v skladu z mednarodnimi obveznostmi Turčije na področju človekovih pravic nemudoma zaščitijo svobodo izražanja in svobodo medijev ter zagotovijo, da nobenemu posamezniku ne bo odvzeta prostost zgolj zaradi mirnega uveljavljanja njegovih temeljnih pravic;

17. je še vedno zaskrbljen zaradi prepovedi zbiranja, ki so pogosto neutemeljene, in pretirane uporabe sile proti miroljubnim protestnikom; poudarja, da so te prakse v nasprotju z jamstvi za pravico do mirnega zbiranja iz člena 34 turške ustave in še vedno ne izpolnjujejo mednarodnih standardov na področju človekovih pravic; je zlasti zaskrbljen zaradi vpliva, ki ga imajo te kršitve osebnih svoboščin na študentsko gibanje, in zaradi dejstva, da se očitno uporablja širok nabor represivnih ukrepov, vključno s samovoljnimi pridržanji, disciplinskimi preiskavami, ukinjanjem štipendij, izselitvami iz študentskih domov, cenzuro medijev in fizičnim nasiljem, da bi omejili prisotnost mladih v javnem prostoru; obžaluje, da je bilo veliko število posameznikov pridržanih ali so bili zanje uvedeni ukrepi sodnega nadzora zaradi njihovega članstva v organizacijah civilne družbe in odvetniških zbornicah ali zaradi sodelovanja na demonstracijah, zlasti na demonstracijah, ki so potekale po aretaciji in pridržanju istanbulskega župana Ekrema İmamoğluja, protestih, povezanih s 1. majem, ter za pravice žensk in oseb LGBTI+; priznava, da so bili sprejeti nekateri pozitivni ukrepi, vključno z nekaterimi oprostilnimi odločbami, vendar turške oblasti poziva, naj spoštujejo svobodo zbiranja in protestov brez nepotrebnih omejitev;

18. izraža vse večjo zaskrbljenost, ker turške oblasti v vsa področja družbe vključujejo regresivno moralno agendo, ki temelji na verskem pristopu, kar je v očitnem nasprotju z laičnimi temelji Republike Turčije, kot so zapisani v njeni ustavi; ugotavlja, da je ta vse večji premik, ki ga spodbuja vladajoča koalicija, opazen v zakonodaji, političnem diskurzu, izobraževanju, kulturnem življenju in medijih, kar odpira resna vprašanja o spodkopavanju laicizma, pluralizma in temeljnih svoboščin; je zaskrbljen zaradi odločitve turške vlade, da vloži tožbo proti 168 podpisnikom izjave za skupno obrambo laicizma

(We Defend Secularism Together), med katerimi so tudi novinarji, umetniki in akademiki;

19. je še vedno zelo zaskrbljen zaradi stanja na področju akademske svobode in institucionalne neodvisnosti, ki ga ponazarjajo vse slabše razmere na Univerzi Boğaziçi, odkar je njenega rektorja leta 2021 s sklepom imenoval turški predsednik; meni, da je razširitev skrbniškega modela na akademske ustanove, ki je očitno negativno vplivala na akademsko življenje in uspešnost ustanove, še večji odmik od standardov EU za akademsko svobodo in odraža poskuse vlade, da bi poostrila nadzor nad vsemi prostori, kjer bi se lahko izražalo nestrinjanje; poziva turške oblasti, naj poskrbijo za demokratično upravljanje in avtonomijo državnih univerz ter odpravijo zatiranje študentov, ki poteka z omejevanjem njihove svobode združevanja in izražanja ter pravice do polnega in svobodnega sodelovanja v akademskem življenju; izraža zaskrbljenost zaradi primera Univerze Bilgi, ki je bila 22. maja 2026 s predsedniškim odlokom nenadoma zaprta in nato tri dni pozneje ponovno odprta po močnem nasprotovanju javnosti in množičnih protestih študentov in akademikov, gre namreč za še en primer groženj akademski svobodi in institucionalni neodvisnosti ter vmešavanja države v visokošolsko izobraževanje;

20. je še vedno zelo zaskrbljen zaradi pravic žensk, zlasti zaradi visoke stopnje nasilja na podlagi spola in velikega števila feminicidov v Turčiji; poziva turške oblasti, naj izboljšajo zakonodajni okvir in njegovo izvajanje, tudi s popolno uporabo zakona o zaščiti št. 6284, da bi se učinkovito spoprijele z vsemi oblikami nasilja nad ženskami in prakso tako imenovanih ubojev iz časti, zagotovile zanesljivejše mehanizme za zaščito in odpravile vztrajno politiko nekaznovanja, tako da bodo kršitelji odgovarjali za svoja dejanja; obžaluje, da se je turška vlada, čeprav je leto 2025 razglasila za „leto družine“, odločila za zelo ideološki in regresiven pristop, v katerem je enakost spolov grožnja, zaradi česar se prepoznavnost žensk v javnem prostoru dodatno zmanjšuje, nasilje nad ženskami in dekleti pa se pogosto obravnava kot zasebna družinska zadeva, kar prispeva k nekaznovanosti; ponovno ostro obsoja, da je Turčija s predsedniškim odlokom odstopila od Istanbulske konvencije, in jo ponovno poziva, naj se ta odločitev razveljavi in konvencijo ponovno ratificira; je zaskrbljen, ker so organizacije civilne družbe za pravice žensk še naprej pod vse večjim pritiskom, tudi zaradi sistematičnega upravnega nadlegovanja in sodnih pregonov; poziva turško vlado, naj obravnava vztrajno neenakost spolov v gospodarskem življenju, saj je stopnja udeležbe žensk na trgu dela v Turčiji ena najnižjih med državami OECD, ter vztrajno nizko stopnjo udeležbe žensk v postopkih odločanja in oblikovanja politik;

21. še naprej obsoja nenehne kršitve in nezadostno varstvo temeljnih pravic oseb LGBTI+ v Turčiji, vključno s samovoljnimi pridržanji, nadaljevanjem sovražnega govora, kaznivimi dejanji iz sovraštva, fizičnimi napadi in diskriminatorno retoriko ter stalnimi medijskimi

stereotipi in stigmatizacijo na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete; obžaluje, da so turške oblasti s pobudo za leto družine kot platformo, usmerjeno specifično proti skupnosti LGBTI+ in njenim pravicam, represijo celo okrepile, namesto da bi to stalno diskriminacijo odpravile; je zelo zaskrbljen, ker je v preteklem letu prišlo do razkritja več osnutkov zakonodajnih predlogov, ki so prvič v zgodovini Republike Turčije vključevali kriminalizacijo vseh izrazov identitete LGBTI+ in sporazumnih spolnih odnosov med osebami istega spola; poziva turške oblasti, naj se vzdržijo vseh reform turškega kazenskega zakonika, ki bi bile v nasprotju z mednarodnimi obveznostmi Turčije, tudi tistimi iz Evropske konvencije o človekovih pravicah; globoko obžaluje, da je turška vlada tudi leta 2025 prepovedala festival KuirFest in parado ponosa v Istanbulu in drugih krajih, pa tudi številne druge dejavnosti proti homofobiji, hkrati pa je izdala uradna dovoljenja za shode in demonstracije proti osebam LGBTI+, kjer se spodbujata izključenost in diskriminacija; obžaluje, da je bilo med vse večjim nadlegovanjem organizacij civilne družbe, ki se ukvarjajo z vprašanji LGBTI+, združenje Genç LGBTI+ s sedežem v Izmirju sodno razpuščeno na podlagi obtožb o „obscenosti“, ki se vse pogosteje uporabljajo za napade na aktiviste in umetnike, tudi na turškega pevca popularne glasbe Mabela Matiza; pozdravlja odločitev sodišča v Ankari z dne 23. februarja 2026, da zagovornika človekovih pravic in aktivista LGBTI+ Enesa Hocaoğullarıja oprosti vseh obtožb; obžaluje njegov neupravičen pregon, vključno s 35 dnevi pripora, ker je na konferenci Sveta Evrope marca 2025 uveljavljal svobodo govora;

22. ponovno poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj glede na zgoraj opisano izrazito demokratično nazadovanje razmisli o omejevalnih ukrepih znotraj globalnega režima sankcij EU na področju človekovih pravic, vključno z zamrznitvijo premoženja v EU, proti turškim uradnikom, odgovornim za hude in namerne kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin, tudi tistim uradnikom, ki prevzamejo vlogo skrbnika, in tistim, ki jih imenujejo, ali tistim, ki so ključni akterji v represivnem mehanizmu države, kot je nekdanji glavni javni tožilec v Istanbulu Akın Gürlek; je zgrožen, ker je ta nedavno napredoval na mesto ministra za pravosodje, kar kaže, da je bil v svoji karieri vedno politični akter, ki je sledil politični agendi; izraža močno solidarnost s turško civilno družbo, organizacijami za človekove pravice, organizacijami za ženske in LGBTI+, mladinskimi pobudami, poklicnimi zbornicami, odvetniškimi zbornicami in sindikati; ponavlja svoje stališče, da bi morala finančna in tehnična pomoč EU ostati osredotočena na te skupine in da bi jo bilo treba povečati;

23. obsoja poročila o primerih nadnacionalne represije nad turškimi državljani v tujini, tudi ustrahovanje, prisilno vračanje in zlorabo mehanizmov mednarodnega sodelovanja; obsoja dejavnosti Turčije, ki so ogrozile evropsko socialno kohezijo, varnost in demokratične procese, vključno z vmešavanjem v notranje zadeve držav članic prek diaspore, in da svojo državno agencijo Anadolu uporablja kot organ

propagande; je še vedno zaskrbljen, ker se rasistično ekstremistično gibanje Ülkü Ocakları, znano tudi kot Sivi volkovi, ki je tesno povezano z vladajočo koalicijo Stranke nacionalističnega gibanja (MHP), širi ne le v Turčiji, temveč tudi v državah članicah EU; poziva EU in njene države članice, naj preučijo možnost prepovedi njihovih združenj v državah EU; obsoja politiko turških oblasti glede politične, finančne, medijske in logistične podpore gibanjem, mrežam, združenjem, dobrodelnim organizacijam in izobraževalnim ustanovam, povezanim z Muslimansko bratovščino, ki delujejo na ozemlju več držav članic EU in v sosedstvu EU, kar jim omogoča izvajanje dejavnosti, ki vključujejo ideološko vplivanje, financiranje in novačenje; poziva Turčijo, naj odpravi vse oblike podpore tem organizacijam;

24. je močno zaskrbljen, ker se slabe razmere v turških zaporih niso izboljšale, saj so močno prenapolnjeni in nudijo slabe življenjske razmere, in zaradi poročil, tudi Sveta Evrope, o razširjenem pojavu mučenja in slabega ravnanja ter zelo omejenem dostopu do osnovnih potreb, kot sta higiena in zdravstveno varstvo, ter do informacij; je seznanjen s poročili, da so nosečnice zadržane v priporu, vključno s primeri porodov v zaporu; poziva Turčijo, naj za nosečnice prednostno uporablja ukrepe brez odvzema prostosti in celovito izvaja bangkoška pravila OZN o zapornicah; je zlasti zaskrbljen zaradi razmer v zaporih za mladoletnike, starejše in hudo bolne zapornike, ki domnevno niso v skladu s standardi, ki jih je določil Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja pri Svetu Evrope; je seznanjen z nedavnimi pravnimi reformami zakona o zapornih kaznih, ki so omogočile zgodnjo ali pogojno izpustitev več tisoč zapornikov; poziva turške oblasti, naj se izogibajo politično motiviranemu diskriminatornemu izvajanju teh reform in dajo prednost izpustitvi ranljivih zapornikov, vključno s starejšimi, bolnimi, invalidi in materami z otroki; poziva turške oblasti, naj reformirajo svojo zaporniško politiko, da bi obravnavale nezadostna pravna jamstva za preprečevanje mučenja in slabega ravnanja ter izboljšale svoj odziv na primere, ki obsojajo primere mučenja, slabega ravnanja in zlorab; je zaskrbljen zaradi poročil lokalnih organizacij za človekove pravice, ki opozarjajo na ponovni porast prisilnih izginotij od leta 2016;

25. izreka pohvalo turškim oblastem in političnim strankam za prizadevanja v okviru pobude za Turčijo brez terorizma, ki je utrla pot pomembnim prebojem, kot je napovedana razpustitev teroristične organizacije Kurdska delavska stranka (PKK); kljub temu obžaluje, da turška vlada ni ukrepala pravočasno in odločno, saj je zaradi zavlačevalne taktike in odnosa do naslednjih korakov v procesu postala bolj krhka in ranljiva za zunanje dogodke, hkrati pa je ustvarila prostor za nadaljnjo polarizacijo; poudarja, da je treba preprečiti, da bi se široka uporaba zakonodaje o boju proti terorizmu izkoriščala za omejevanje legitimne politične dejavnosti, mirnega izražanja nestrinjanja, dela civilne družbe in neodvisnih medijev; obžaluje, da pobudo spremlja atmosfera represije in omejevanja

demokratične lokalne uprave; obžaluje neprekinjeno politično zatiranje, sodno nadlegovanje in omejevanje kulturnih in jezikovnih pravic, s katerimi se srečujejo kurdski državljani, kar ogroža demokratična načela in socialno kohezijo; je seznanjen s končnim poročilom komisije za nacionalno solidarnost, bratstvo in demokracijo, ustanovljene v okviru velike narodne skupščine Turčije; izraža upanje, da bo proces še naprej napredoval, pri čemer bo imel pomembno vlogo turški parlament, in sicer do te mere, da bo mogoče najti mirno in trajno rešitev za politično, socialno, demokratično in varnostno razsežnost kurdskega vprašanja ter izvesti zakonodajne reforme za kurdske pravice in s tem doseči spravo med različnimi skupinami v turški družbi; poudarja, da bi moral biti ta proces priložnost za odpravo dolgotrajnih pomislekov glede človekovih pravic in utrditev demokratičnih institucij; spodbuja vse deležnike, zlasti turško vlado, naj ta proces v celoti izkoristijo za pospešitev reform in izboljšanje varstva človekovih pravic, tako da boj proti terorizmu, ki ostaja pomembno področje sodelovanja z EU, ter drugo zakonodajo in njeno izvajanje uskladijo s standardi EU in Sveta Evrope na področju človekovih pravic, pri čemer naj opustijo pristop, ki temelji na varnosti in je prevladoval v zadnjem desetletju; meni, da so nekateri nedavni dogodki protislovni in zaskrbljujoči, na primer nadaljevanje skrbniškega sistema ali nove obsodbe Selahattina Demirtaşa, njegovega odvetnika Ramazana Demirja in župana istanbulskega okrožja Esenyurt Ahmeta Özerja, ki je bil na lokalnih volitvah leta 2024 obsojen na več kot šest let zapora zaradi „članstva v teroristični organizaciji“ zaradi svoje vloge v neformalni politični zvezi med njegovo stranko CHP in stranko DEM;

26. poziva turške oblasti, naj kot neločljivi del vsakega trajnega mirovnega procesa vzpostavijo institucionalni okvir, da bi obravnavali prisilna izginotja, prisilne razselitve in druge hude kršitve človekovih pravic, ki so posledica desetletij konfliktov glede kurdskega vprašanja; poziva k vzpostavitvi pluralističnih mehanizmov spremljanja ter smiselnemu vključevanju organizacij za človekove pravice in akterjev civilne družbe, tudi v izvajanje priporočil komisije za nacionalno solidarnost, bratstvo in demokracijo;

27. priznava, da Turčija na splošno zagotavlja ustrezna pravna jamstva za svobodo veroizpovedi ali prepričanja in da se svoboda veroizpovedi v državi na splošno spoštuje; poziva turške oblasti, naj odpravijo preostale pomanjkljivosti pri varstvu pravic etničnih in verskih skupnosti, zlasti zaščite pravic etničnih in verskih manjšin, predvsem v zvezi z njihovo pravno osebnostjo, nezadostno zaščito in spodbujanjem manjšinskih jezikov, omejitvami pri izobraževanju, imenovanju in nasledstvu duhovnikov, omejenim dostopom do podpore pri šolanju in usposabljanja duhovnikov, omejenim dostopom do medijev in javnega oglaševanja v manjšinskih jezikih ter stalnimi zapleti pri uveljavljanju lastninskih pravic; poziva Turčijo, naj izvaja priporočila Beneške komisije, resolucije Sveta Evrope in vse ustrezne sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi s tem, tudi v

zvezi z grškim pravoslavnim prebivalstvom otokov Gökçeada (Imbros) in Bozcaada (Tenedos); z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se predstavniki različnih veroizpovedi, vključno z nemuslimanskimi in alevitskimi skupnostmi, še naprej soočajo z birokratskimi ovirami, ko poskušajo registrirati verske objekte; poziva Turčijo, naj sprejme dolgo pričakovane predpise o volitvah članov odborov v fundacijah nemuslimanskih manjšin, ki nadzorujejo javne bolnišnice; ponavlja svoj poziv Turčiji, naj spoštuje pomembnost ekumenskega patriarhata za pravoslavne kristjane po vsem svetu, prizna njegovo pravno osebnost in javno uporabo cerkvenega naziva ekumenski patriarh v skladu z ustreznimi priporočili Beneške komisije; poziva Turčijo, naj v celoti spoštuje in zaščiti izjemno univerzalno vrednost Hagije Sofije in muzeja Hora, ki sta vključena na Unescov seznam svetovne dediščine; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Turčija še vedno ne izvaja dveh sklepov Unescovega odbora za svetovno dediščino iz leta 2021 in 2023, da je dolžna uvesti posebne ukrepe za zaščito teh spomenikov; obžaluje, da samostan Panagia Sumela, ki je bil predlagan za uvrstitev na seznam spomenikov svetovne dediščine Unesca, ni dovolj zaščiten; izraža resno zaskrbljenost zaradi vandalizma in uničevanja verskih objektov manjšin; odločno obsoja nenehne sovražne napade na alevitske, krščanske in judovske manjšine; poziva turške oblasti, naj učinkovito preiskujejo in preganjajo odgovorne za kazniva dejanja iz sovraštva, vključno s sovražnim govorom, in vse oblike diskriminacije manjšin, ter zagotovijo, da medijski regulatorji uporabljajo standarde proti hujskanju in sovražnemu govoru, tudi proti verskim skupnostim, zlasti alevitskim, krščanskim in judovskim skupnostim; pozdravlja predvideno ponovno odprtje semenišča na Halkiju, ki je zaprto od leta 1971, kot pomemben pozitiven korak pri priznavanju verskih pravic in pravic manjšin in poziva, naj se odpravijo vse ovire, da bo lahko ustrezno delovalo; obžaluje, da so se v zadnjih letih za stotine tujih krščanskih pastorjev, misijonarjev in njihovih družinskih članov uporabljali upravni ukrepi, kot sta kodi N-82 in G-87, s katerima so jih brez dokazov, sojenja ali učinkovitih pravnih sredstev označili kot grožnjo nacionalni varnosti, zaradi česar so bili izgnani iz Turčije ali jim je bil zavrnjen ponovni vstop v državo; poziva turško vlado, naj sprejme vse potrebne ukrepe za zagotovitev popolne verske svobode in nediskriminacije v skladu z okvirom OZN ter pravnim redom in načeli EU; poziva Turčijo, naj se vzdrži kakršnih koli izjav ali dejanj, ki bi jih bilo mogoče razlagati kot vmešavanje v notranje zadeve držav članic EU v zvezi s položajem muslimanske manjšine v Trakiji, ob upoštevanju ustreznih sodb Evropskega sodišča za človekove pravice;

Socialno-ekonomske in trajnostne reforme

28. pozdravlja trenutni program turških oblasti za makroekonomsko stabilizacijo in reforme ter njihovo zavezo, da bodo zmanjšale inflacijo in hkrati zaščitile rast, zaradi česar se je inflacija zmanjšala, zaupanje v turško liro pa povečalo, kot je razvidno tudi iz nedavnih posvetovanj z osebjem Mednarodnega denarnega sklada na podlagi

člena IV v Turčiji; ugotavlja, da so gospodarske razmere kljub tem prizadevanjem še vedno negotove in nestabilne, rezultati nekonvencionalne denarne politike pa še vedno vplivajo na življenjske stroške; ugotavlja, da bosta za ohranitev te smeri potrebni restriktivna denarna politika in preudarna fiskalna politika, zato bi bilo treba sprejeti ukrepe za zaščito najranljivejših, zlasti upokojencev;

29. ugotavlja, da bo nadaljnje spodkopavanje pravne države in pravne varnosti neizogibno negativno vplivalo na zaupanje vlagateljev in gospodarstvo; poudarja, da so za trajnostni gospodarski razvoj potrebni močne demokratične institucije, pravna država, pravna varnost in spoštovanje temeljnih pravic; poudarja, da imajo lahko nezakonita dejanja oblasti ogromen finančni vpliv, kot je razvidno iz aretacije župana Istanbula marca 2025, ki je povzročila finančne pretrese in velike odlive kapitala, zaradi česar so morali ustrezni organi sprejeti izredne ukrepe za zajezitev padca lire, povrnitev zaupanja vlagateljev in ohranitev finančne stabilnosti ter so se posledično znatno zmanjšale uradne rezerve; je zaskrbljen zaradi obsežnega izkoriščanja izrednih pooblastil, podeljenih jamstvenemu skladu za hranilne vloge (TMSF), ki je prevzel nadzor nad več sto zasebnimi podjetji, vključno z velikimi konglomerati in medijskimi podjetji, kot je TELE1, in imenoval skrbnike zanje, zaradi česar je sklad postal eden največjih podjetniških akterjev v državi; ugotavlja, da lahko izseljevanje nadarjenih ljudi iz Turčije zaradi pomislekov glede pravne države in temeljnih svoboščin še bolj negativno vpliva na gospodarske in socialne razmere;

30. potrjuje, da je turška vlada v provinci Eskişehir pred kratkim odkrila obsežno zalogo elementov redke zemlje, zaradi česar bi lahko Turčija postala pomemben akter na svetovnem strateškem trgu; poudarja, da bi utegnilo to odkritje prispevati k diverzifikaciji in odpornosti svetovnih dobavnih verig elementov redke zemlje, opozarja pa tudi na velike izzive, ki jih prinaša, vključno z dostopom do naprednih tehnologij pridobivanja in predelave ter potrebo po zagotavljanju visokih standardov varstva okolja in trajnostnega upravljanja virov;

31. poziva turške oblasti, naj uresničijo mednarodne obveznosti države v zvezi z bojem proti korupciji, zlasti konvencijo OZN proti korupciji in ustrezne konvencije Sveta Evrope, ter zagotovijo učinkovit odziv na nadaljnje ukrepanje na podlagi priporočil skupine GRECO, tudi s sprejetjem potrebne zakonodaje, kar je eno od preostalih meril za liberalizacijo vizumskega režima; poudarja, da je treba izboljšati integriteto postopkov javnega naročanja, financiranja političnih strank, sodstva, javne uprave in gradbenega sektorja, ki so še vedno precej dovzetni za korupcijo; močno obžaluje, da so bili nedavni primeri korupcije na visoki ravni, ki so jih začele preiskovati oblasti, usmerjeni izključno na opozicijske župane in občine, kar je še dodatno zmanjšalo zaupanje v učinkovitost in resnično voljo oblasti v boju proti korupciji; poziva turške oblasti, naj poskrbijo za nepristranskost in preglednost svojih protikorupcijskih prizadevanj;

poziva turške oblasti, naj okrepijo boj proti ponarejanju in ureditev lastninskih pravic znova uskladijo z mednarodnimi standardi;

32. pozdravlja umik Turčije s sivega seznama Projektne skupine za finančno ukrepanje (FATF) junija 2024, potem ko je dosegla znaten napredek pri izboljšanju svoje ureditve za preprečevanje pranja denarja in boj proti financiranju terorizma; poziva Turčijo, naj se tesneje uskladi s pravnim redom EU in priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje, da bi dodatno okrepila svoj okvir za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, vključno s sledljivostjo prenosov in preprečevanjem zlorabe novih plačilnih kanalov ter kanalov kriptosredstev za nezakonito financiranje;

33. poudarja, da številni ključni izzivi v zvezi s trgom dela, kot so neformalna zaposlitev, razlike med spoloma in dohodkovna neenakost, še vedno niso obravnavani; je še zmeraj zaskrbljen zaradi nizke pokritosti s kolektivnimi pogajanji in resnih ovir za sindikalno organiziranje v zasebnem sektorju; meni, da si je treba bolj prizadevati za okrepitev mehanizmov socialnega dialoga in obravnavanje novih izzivov na področju varnosti pri delu; poudarja, da sta sindikalna svoboda in socialni dialog bistvena za razvoj in blaginjo pluralistične družbe; poziva turške oblasti, naj z učinkovito uporabo mehanizmov socialnega dialoga odpravijo ovire, ki omejujejo sindikalno organiziranje in pravice do kolektivnih pogajanj, ter priznajo pravico javnih uslužbencev do stavke; obžaluje, da so bili sindikalisti v Turčiji večkrat pridržani zgolj zaradi opravljanja svoih nalog; v zvezi s tem obsoja nedavno pridržanje 15. marca 2026 Mehmeta Türkmena, predsednika sindikata tekstilnega sektorja BİRTEK-SEN, pri čemer ugotavlja, da je bil leta 2025 tudi več kot mesec dni zaprt; poziva k njegovi takojšnji izpustitvi in prenehanju sodnega nadlegovanja proti njemu;

34. je seznanjen z novimi podnebnimi pravili Turčije, ki so začela veljati julija 2025, in pozdravlja vključitev sistema za trgovanje z emisijami, čeprav ugotavlja, da je treba še vedno predlagati nekatere izboljšave, na primer v zvezi z omejitvijo kuponov; obžaluje, da je Turčija še vedno zelo neuspešna na področju blažitve podnebnih sprememb, in poziva Ankaro, naj si prizadeva za verodostojen pravni okvir za zmanjšanje emisij; poudarja, da načrt ministrstva za energijo in naravne vire za ohranitev subvencij za domačo proizvodnjo premoga in ogljično intenzivno proizvodnjo električne energije upočasnjuje napredek pri uvajanju obnovljivih virov energije; poziva turško vlado, naj se tudi glede na to, da bo leta 2026 gostila 31. konferenco OZN o podnebju, odloči za postopno opuščanje premoga in prestavi višek izpustov CO_2 iz leta 2038 na zgodnejše leto; poziva EU in turške oblasti, naj poglobijo in prednostno obravnavajo sodelovanje v zvezi z zelenim dogovorom, zlasti oblikovanje cen ogljika v okviru mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah, obravnavajo posledice za turške izvoznike ter podprejo financiranje razogljičenja industrije, posodobitev omrežja ter politike pravičnega prehoda;

35. izraža zaskrbljenost glede dobrobiti živali pri prevozu iz Republike Turčije in prek nje; poziva k spoštovanju mednarodnih standardov ter preprečevanju prenatrpanosti in vročinskega stresa; izraža zaskrbljenost zaradi pobijanja potepuških psov in mačk ter slabega ravnanja z njimi; poziva, naj se njihova populacija nadzoruje v skladu z mednarodnimi standardi;

Regionalno sodelovanje in dobri sosedski odnosi

36. znova izreka pohvalo Turčiji, ker je od januarja 2026 sprejela približno 2,7 milijona beguncev, od tega 2,3 milijona Sircev; ugotavlja, da so se po poročanju agencije Frontex iz januarja 2025 nedovoljene migracije vzdolž meje med Turčijo in EU v absolutnem številu zmanjšale za približno četrtino; ponovno poudarja pomen sodelovanja Turčije za učinkovito in urejeno upravljanje migracijskih tokov; poleg tega ugotavlja, da je EU od leta 2011 prispevala skoraj 12,5 milijard EUR za pomoč Turčiji pri podpori beguncem in gostiteljskim skupnostim; podpira, da EU še naprej financira nadaljnje ohranjanje zdravstvenega varstva, izobraževanja, zaščite in vključevanja beguncev v Turčiji; poziva EU in države članice, naj ohranijo in po možnosti povečajo finančno pomoč za humanitarni prostor in prostor zaščite v Turčiji ter povečajo prizadevanja za podporo turškim organizacijam civilne družbe in organizacijam, ki jih vodijo begunci;

37. izraža zaskrbljenost, ker je okolje za zaščito sirskih beguncev v Turčiji čedalje slabše, vključno z ukinitvijo zdravstvenega zavarovanja, zaprtjem begunskih taborišč brez ustreznih alternativ ter zmanjšanjem obsega storitev mednarodnih nevladnih organizacij in OZN; je še vedno zelo zaskrbljen zaradi položaja manjšinskih skupin, beguncev in migrantov, ki so bili v letu 2025 še vedno izpostavljeni diskriminaciji, nasilju in prisilnim vračanjem; poudarja, da mora Turčija še naprej ščititi sirske begunce, dokler ne bodo izpolnjeni pogoji za njihovo vrnitev; poziva turške oblasti, naj ponovno vzpostavijo namenske obiske ali enakovredne mehanizme, ki omogočajo informirane odločbe o vrnitvi; z zaskrbljenostjo se seznanja z verodostojnimi poročili, ki razkrivajo hude kršitve človekovih pravic v centrih za tujce v Turčiji, ki jih financira EU, in poziva Komisijo, naj sproži pregledno in neodvisno preiskavo v zvezi s tem; poziva Komisijo, naj zagotovi popolno preglednost in natančnost pri dodeljevanju sredstev ter zagotovi, da bodo projekti, ki jih financira EU, zlasti tisti, ki se nanašajo na centre za tujce in nadzor meje, skladni z vsemi ustreznimi standardi človekovih pravic; poziva Turčijo, naj zagotovi celovito in nediskriminatorno izvajanje skupne izjave EU in Turčije iz leta 2016 ter sporazuma med EU in Turčijo o ponovnem sprejemu v odnosu do vseh držav članic; poudarja, da se ranljivost migrantov ne sme izkoriščati v politične namene proti EU ali njenim državam članicam; poziva Turčijo, naj še naprej v dobri veri sodeluje z državami članicami EU na področju migracij in poskrbi za to, da se tihotapcem ljudi pošlje jasno sporočilo in tako prepreči nadaljnje nezakonite tokove;

38. znova poziva Turčijo, naj si prizadeva za konstruktiven, ne pa neomajen ali agresiven pristop v svojem sosedstvu; pozdravlja stalen dialog med Grčijo in Turčijo, vključno s srečanji na visoki ravni, kot je vrh med predsednikom vlade Micotakisom in predsednikom Erdoganom februarja 2026, ki lahko spodbudi konstruktivno okolje in nadaljnjo umiritev razmer v vzhodnem Sredozemlju, kar je sredi nevarnega stopnjevanja konflikta v širši regiji zelo pomembno; znova poudarja, da se močno zavzema za stabilnost in varnost v regiji, ter spodbuja vse strani, naj si z dialogom in sodelovanjem še naprej prizadevajo rešiti vse nerešene spore in razlike v okviru mednarodnega prava; izraža globoko zaskrbljenost, ker Turčija Grčiji še naprej uradno grozi z vojno (*casus belli*), kar je med zavezniki in dobrimi sosedi nepredstavljivo, če bi se Grčija odločila uveljavljati svojo zakonito pravico iz člena 3 Konvencije OZN o pomorskem mednarodnem pravu in svoje teritorialne vode v Egejskem morju razširiti na 12 navtičnih milj; obžaluje, da Turčija še vedno krši suverenost in suverene pravice držav članic EU, kot sta Grčija in Republika Ciper, tudi s spodbujanjem doktrine „modra domovina“, znatnim povečanjem kršitev grških teritorialnih voda in grškega zračnega prostora v primerjavi z letom 2024 – čeprav so slednje še vedno na razmeroma nizki ravni – politično instrumentalizacijo sistema NAVTEX, kršitvijo grškega epikontinentalnega pasu in grške izključne ekonomske cone z oviranjem napredka projektov za povezljivost EU, kot sta povezovalni daljnovod Great Sea in plinovod EastMed, ki sta bila opredeljena kot projekta v skupnem interesu EU, zavrnitvijo objave grškega pomorskega prostorskega načrtovanja, priglašenega v skladu z direktivo o pomorskem prostorskem načrtovanju[6], in objave turškega pomorskega prostorskega načrtovanja, ki zajema območja pod suverenostjo ali jurisdikcijo Grčije, nasprotovanjem grški vzpostavitvi morskega parka v Egejskem morju, ki je v celoti v grških teritorialnih vodah, in napovedjo iz avgusta 2025 o ustanovitvi dveh turških morskih parkov, ki bosta segala v območja pod grško jurisdikcijo, ali znatnim povečanjem nezakonitih ribolovnih dejavnosti turških plovil v grških teritorialnih vodah od leta 2024; izraža resno zaskrbljenost zaradi predloga zakona, ki ga je pripravil Nacionalni center za pomorsko pravo Univerze v Ankari (DEHUKAM) in ki bi kodificiral doktrino „modre domovine“ ter bi lahko bil v neposrednem nasprotju z uveljavljenim mednarodnim pravom; znova poziva Turčijo, naj v celoti spoštuje suverenost vseh držav članic EU nad njihovim teritorialnim morjem in zračnim prostorom ter njihove suverene pravice v skladu s pravom EU in mednarodnim pravom, vključno s Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (UNCLOS), tudi pravico do razmejitev epikontinentalnega pasu in izključnih ekonomskih con ter pravico do raziskovanja in izkoriščanja njihovih naravnih virov; v zvezi s tem poziva Turčijo, naj ne sprejme

---

6 Direktiva 2014/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o vzpostavitvi okvira za pomorsko prostorsko načrtovanje (UL L 257, 28.8.2014, str. 135, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj).

nobenega zakona, ki bi lahko bil v nasprotju s temi načeli; poudarja svoje stališče, da memorandum o soglasju med Turčijo in Libijo o razmejitvi pomorskih območij jurisdikcije v Sredozemlju posega v suverene pravice tretjih držav, ne spoštuje pomorskega mednarodnega prava in ne more imeti pravnih posledic za tretje države;

39. odločno potrjuje stališče, da je edina rešitev ciprskega vprašanja pravična, celovita, izvedljiva in demokratična rešitev, v okviru OZN na podlagi federacije dveh skupnosti in območij z enotno mednarodno pravno osebnostjo, eno suverenostjo, enim državljanstvom in politično enakostjo, kot je določeno v ustreznih resolucijah Varnostnega sveta OZN, dogovorjenih področjih zbliževanja in okviru generalnega sekretarja OZN, pa tudi v skladu z mednarodnim pravom ter načeli in vrednotami, na katerih temelji Unija; odločno poziva, naj se pogajanja pod okriljem generalnega sekretarja OZN o ponovni združitvi Cipra čim prej nadaljujejo na točki, na kateri so bila prekinjena leta 2017 v Crans-Montani; poziva Turčijo, naj opusti nesprejemljiv predlog za dvodržavno rešitev na Cipru in naj se vrne na dogovorjeno podlago za rešitev in k okvirju OZN;

40. pozdravlja ukrepe generalnega sekretarja OZN za nadaljevanje pogovorov o celoviti rešitvi spora, vključno z imenovanjem osebne odposlanke za Ciper. poziva Komisijo, naj hitro imenuje novega posebnega odposlanca Evropske komisije za Ciper; pozdravlja neformalni več srečanj v širši sestavi pod okriljem generalnega sekretarja OZN, ki sta potekali marca 2025 v Ženevi in julija 2025 v New Yorku, ter srečanji predsednika Nikosa Hristodulidesa in vodje turške skupnosti na Cipru Tufana Erhürmana na Cipru, vključno s srečanjem iz decembra 2025, v skupni izjavi s katerega je poudarjeno, da je resnični cilj rešitev ciprskega vprašanja s politično enakostjo, kot je opisano v resolucijah Varnostnega sveta OZN; pozdravlja tudi stališče obeh strani, ki izhaja iz dejstva, da ima turška skupnost na Cipru novega voditelja, kar je prispevalo k ponovnemu upanju za vzpostavitev ugodnega okolja za nadaljevanje pogajanj o rešitvi spora; toplo pozdravlja dogovor o nadaljnjih ukrepih za krepitev zaupanja kot pozitiven in pomemben korak ter poziva k njegovemu izvajanju; odločno podpira nadaljevanje stikov med obema stranema pod okriljem generalnega sekretarja OZN in delo njegove osebne odposlanke za Ciper; poziva EU in njene države članice, naj odločno podprejo nadaljevanje tega dialoga in naj bodo pripravljene podpreti morebitni uspeh tega procesa na kakršen koli način, ki je potreben; spodbuja vse strani, naj izkoristijo ta zagon za nadaljevanje pogajanj in ne zamudijo te priložnosti;

41. poziva Turčijo, naj spoštuje status varovalnega pasu in mandat mirovnih sil OZN na Cipru (UNFICYP), preneha z vsemi enostranskimi ukrepi in kršitvami v varovalnem pasu in v njegovi bližini, jih odpravi ter naj se vzdrži vseh nadaljnjih tovrstnih ukrepov in provokacij, vključno z nadlegovanjem in ustrahovanjem kmetov;

ponovno poziva k sodelovanju med Republiko Ciper, Turčijo, Združenim kraljestvom in OZN pri izvajanju konkretnih ukrepov za demilitarizacijo varovalnega pasu, da bi zmanjšali napetosti in prispevali k ugodnemu okolju za nadaljevanje pogajanj pod vodstvom OZN; poziva Turčijo, naj se umakne iz Strovilije in olajša celovito izvajanje dogovora iz Pile; prav tako jo poziva, naj umakne svojo vojsko s Cipra in se vzdrži enostranskih ukrepov, s katerimi bi utrdila trajno razdeljenost otoka, in ukrepov, s katerimi bi spremenila demografsko ravnovesje; odločno obsoja poskuse Turčije, da bi nadgradila status separatistične entitete na zasedenem Cipru, tudi prek Organizacije turško govorečih držav in Organizacije islamskega sodelovanja, in poziva vse države, naj spoštujejo suverenost Cipra, kot je navedeno v resolucijah Varnostnega sveta OZN; obsoja stalna prizadevanja Turčije, da bi Varošo odprli in v njej naselili ljudi, ki niso njeni zakoniti prebivalci, kar pomeni kršitev zadevnih resolucij Varnostnega sveta OZN; poziva Turčijo, naj prekliče svoja nezakonita dejanja in območje Varoše preda njenim zakonitim prebivalcem pod začasno upravo OZN, k čemur pozivata resoluciji varnostnega sveta OZN 550(1984) in 789(1992); obžaluje vsa prizadevanja, da bi Varoša postala temna turistična znamenitost, ki tragedijo spreminja v senzacijo in s tem žali dostojanstvo in pravice zakonitih prebivalcev; obsoja stalno prilaščanje, prodajo in nezakonit razvoj nepremičnin na zasedenih območjih, ki so v lasti grških Ciprčanov; je še vedno globoko zaskrbljen zaradi omejitev pri izobraževanju in verskem udejstvovanju ter ovir, s katerimi se soočajo grški Ciprčani, ki živijo v enklavi; poziva Turčijo, naj okrepi sodelovanje s Svetom Evrope ter njegovimi ustreznimi organi in institucijami, obravnava njihova ključna priporočila, v celoti izvaja Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, kar zadeva spoštovanje svobode veroizpovedi, svobode mnenja in izražanja ter pravice do dostopa in bogoslužja, vključno s pravico do opravljanja verskih obredov in uživanja kulturne dediščine, ter ustavi namerno uničevanje kulturne in verske dediščine; pozdravlja delo tehničnega odbora za kulturno dediščino, ki ga sestavljata obe skupnosti, pri obnovi številnih prizadetih spomenikov; obžaluje, da Turčija še vedno ne spoštuje mednarodnega civilnega prava o letalskem prometu in noče vzpostaviti kanala za komunikacijo med centri nadzora zračnega prometa v Turčiji in Republiki Ciper, kar je po mnenju Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu in Mednarodne zveze združenj letalskih pilotov tvegano in nevarno; ponovno poziva Turčijo, naj izpolni svojo obveznost popolnega in nediskriminatornega izvajanja dodatnega protokola k sporazumu iz Ankare v razmerju do vseh držav članic, vključno z Republiko Ciper, ter naj izvaja obveznosti, ki jih je prevzela do EU, v skladu s pogajalskim okvirom iz oktobra 2005;

42. ponovno poziva Turčijo, naj turški skupnosti na Cipru da potreben prostor za to, da bo lahko delovala v skladu s svojo vlogo kot legitimna skupnost na otoku, saj ji je ta pravica zagotovljena v ustavi Republike Ciper; ponovno poziva Komisijo, naj si odločneje prizadeva za sodelovanje s turško skupnostjo na Cipru, da bi olajšala rešitev

ciprske težave, in opomni, da je mesto te države v Evropski uniji; poziva vse udeležene strani, naj uporabijo pogumnejši pristop k povezovanju skupnosti; poudarja, da bo treba po celoviti rešitvi ciprskega vprašanja pravo EU izvajati na vsem otoku; je seznanjen z letnim poročilom visoke komisarke OZN za človekove pravice in generalnega sekretarja OZN o Cipru; je še vedno zaskrbljen zaradi omejevanja svobode izražanja in svobode medijev, vključno z nasiljem ali grožnjami z nasiljem nad aktivisti za človekove pravice turške skupnosti na Cipru, zlasti novinarji, ki so kritizirali vpliv Turčije, kot sta turška ciprska novinarka Şener Levent in predsednik sindikata novinarjev turške skupnosti na Cipru Ali Kişmir; je seznanjen s pomembnim delom, ki ga opravlja odbor za pogrešane osebe na Cipru, in poziva k boljšemu dostopu do vojaških območij, ki jih je zasedla turška vojska, ter dostopu do njenih vojaških arhivov in informacij o prenosu posmrtnih ostankov na novejša pokopališča;

43. poudarja, da je pomembno okrepiti sodelovanje med EU in Turčijo na področju regionalne varnosti, zlasti glede na spreminjajoče se geopolitične razmere; v zvezi s tem ponovno potrjuje strateški in geopolitični pomen Turčije, ki je tudi zaveznica v Natu, ter njeno vse večjo prisotnost, vpliv in vlogo posrednice in spodbudnice na območjih, ki so ključna za mednarodno varnost in strateški interes EU, kot so črnomorska regija, vključno z Ukrajino, Južnim Kavkazom in Bližnjim vzhodom, ter na drugih zadevnih področjih sodelovanja, kot so upravljanje migracij, boj proti terorizmu in energetska varnost; priznava, da Turčija še naprej dejavno sodeluje v misijah in operacijah EU za krizno upravljanje ter znatno prispeva k njim; poudarja, da se lahko pragmatično sodelovanje s Turčijo na področju varnosti in obrambe okrepi, kadar je v obojestranskem strateškem interesu; je kljub temu še vedno zelo zaskrbljen, ker Turčija še naprej izključuje državo članico iz sodelovanja z Natom; poziva Turčijo, naj svojega članstva v Natu ne uporablja za blokiranje sodelovanja med EU in Natom;

44. obžaluje nizko stopnjo usklajenosti Turčije s skupno zunanjo in varnostno politiko EU (SZVP), ki se je zmanjšala s 6 % v letu 2024 na rekordno nizko raven 4 % v letu 2025; vendar ugotavlja, da ta kazalnik, ki temelji le na statističnih podatkih o usklajevanju z izjavami visoke predstavnice/podpredsednice in sklepi Sveta o sankcijah, morda ne zajema v celoti vseh ravni sodelovanja in dialoga v okviru zunanjega in varnostnega sodelovanja; v zvezi s tem pozdravlja nedavno okrepljeno raven dialoga z EU ter dejavno sodelovanje in znaten prispevek k misijam in operacijam EU za krizno upravljanje v okviru skupne varnostne in obrambne politike; je seznanjen, da turške oblasti zavzemajo vse bolj protizahodno držo; izraža zaskrbljenost zaradi morebitnih posledic za interese EU na Zahodnem Balkanu, v črnomorski regiji, na južnem Kavkazu, v Sredozemlju in na Bližnjem vzhodu; vendar meni, da je v sedanjem geopolitičnem okolju pomembno preučiti možnosti za sodelovanje s Turčijo v okviru sedanjih in prihodnjih politik EU na področju varnosti in obrambe; kljub temu poziva turške oblasti, naj nujno

obravnavajo izjemno nizko stopnjo usklajenosti v skupni zunanji in varnostni politiki ter odpravijo druge ključne ovire pri zagotavljanju potrebnega zaupanja med partnerji in zavezniki, kot je ohranitev povoda za napoved vojne proti eni državi članici EU, izražanje dvomov o suverenosti drugih ali ohranitev sistema zračne obrambe S-400, ki ga je izdelala Rusija; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Turčija zaprosila za članstvo v skupini BRICS+, v kateri ima trenutno status „partnerske države“, in da razmišlja o članstvu v Šanghajski organizaciji za sodelovanje; izraža resno zaskrbljenost glede temeljne neusklajenosti potencialnega polnopravnega članstva Turčije v skupini BRICS+ s postopkom pridružitve EU; poudarja, da bi takšna zaveza, ki bi odražala neliberalni model svetovnega in regionalnega upravljanja, lahko otežila prizadevanja za celovitejše partnerstvo med EU in Turčijo;

45. v zvezi z rusko vojaško agresijo proti Ukrajini priznava prizadevanja Turčije, kar zadeva njeno podporno in morebitno posredniško vlogo, saj je gostila več neposrednih pogovorov med obema stranema v Istanbulu, Ukrajini pa je zagotovila vojaško, diplomatsko in humanitarno pomoč, vključno z obrambno opremo, kar je prispevalo k obrambnim prizadevanjem Ukrajine; priznava, da Turčija tradicionalno ne podpira sankcij, sprejetih zunaj okvira OZN; kljub temu še naprej obžaluje, da se Turčija ne usklajuje z omejevalnimi ukrepi EU proti Rusiji, vendar pozdravlja ukrepe, ki jih je sprejela za preprečevanje izogibanja sankcijam prek turškega ozemlja, kot je preprečevanje ponovnega izvoza skupnega prednostnega blaga, ki daje nekaj rezultatov, ter poziva k uskladitvi z okvirom sankcij EU proti Rusiji;; poziva turške oblasti, naj si bolj prizadevajo za odkrivanje in preprečevanje izogibanja omejevalnim ukrepom, zlasti v zvezi z naprednim tehnološkim blagom, ki ga Rusija uporablja v vojaške namene, naj preprečijo „lažen tranzit“ tega blaga v Rusijo prek Srednje Azije, naj te ukrepe razširijo na drugo gospodarsko kritično blago, zmanjšajo uporabo energijskih virov, ki izvirajo iz Rusije, in naj obravnavajo tveganja, povezana z rusko floto v senci, kar zadeva pomorsko in okoljsko varnost; poleg tega izraža zaskrbljenost, ker Turčija zaradi ruske vojaške agresije proti Ukrajini ni omejila delovanja ruskih medijev pod državnim nadzorom; je seznanjen, da je v turškem informacijskem prostoru razširjen proruski diskurz in dezinformacije, povezane z Rusijo, zlasti o Ukrajini, Natu in energetski varnosti; poziva Turčijo, naj okrepi prizadevanja za boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in dezinformacijam; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Turčija prek plinovodov TurkStream in Modri tok glavni uvoznik ruskega zemeljskega plina ter eden glavnih virov nafte in naftnih derivatov; ponovno izraža zaskrbljenost zaradi tesnega sodelovanja Turčije z Rusijo pri razvoju velikih jedrskih elektrarn, vključno z jedrsko elektrarno Akkuyu, ki naj bi začela obratovati leta 2026 ter je v lasti ruske državne korporacije za atomsko energijo Rosatom, ki jo bo tudi upravljala; poziva turško vlado, naj se pridruži Konvenciji iz Espooja, ki od podpisnic zahteva, da obvestijo sosednje države o morebitnih

večjih projektih, ki bi lahko imeli zelo velik negativni čezmejni učinek na okolje;

46. izraža zaskrbljenost zaradi tesnih diplomatskih, gospodarskih in energetskih odnosov Turčije z Islamsko republiko Iran, vključno z rednimi stiki na visoki ravni, trajnimi trgovinskimi odnosi in nadaljnjim uvozom iranskega plina; obžaluje, da se Turčija ni pridružila odzivu EU na zatiranje protestnikov v Iranu, vključno z omejevalnimi ukrepi v zvezi z Islamsko revolucionarno gardo (IRGC); je seznanjen z nedavnim razvojem dogodkov na področju pravosodja v Združenih državah Amerike v zvezi z banko Halk Bankası A.Ş. (Halkbank), vključno s postopki v zvezi s shemami izogibanja sankcijam in pranja denarja; poziva Turčijo, naj se postopoma uskladi s stališči in režimom sankcij EU na področju skupne zunanje in varnostne politike; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da bodo imele vojaške operacije proti iranskemu režimu zaradi geografske bližine posledice za Turčijo, tudi zaradi učinkov prelivanja, zlasti v zvezi z novimi migracijskimi pritiski; poudarja, kako pomembno je v zvezi s tem regionalno usklajevanje in tesno sodelovanje s Turčijo in drugimi mednarodnimi partnerji;

47. pozdravlja dolgoletno stališče Turčije v prid dvodržavni rešitvi izraelsko-palestinskega konflikta, ki je v skladu s stališčem EU, in njeno dejavno sodelovanje za izvajanje te rešitve v svetovnem zavezništvu za uveljavitev rešitve dveh držav; pozdravlja prispevek Turčije k prizadevanjem za mediacijo v zvezi s premirjem v Gazi in k mirovnemu vrhu za Gazo, ki je potekal oktobra 2025 v Šarm el Šejku; obsoja aktivno podporo turških oblasti teroristični skupini Hamas, ki je uvrščena na seznam EU, in zavrnitev njene uvrstitve med teroristične organizacije, kar ni združljivo z zunanjo in varnostno politiko EU; obžaluje, da Turčija ni obsodila napada Hamasa na Izrael 7. oktobra 2023; svari pred sodelovanjem Turčije z regionalnimi akterji, povezanimi z ekstremističnimi agendami, in ugotavlja, da bi lahko take vezi otežile odnose med EU in Turčijo ter negativno vplivale na regionalno stabilnost; poziva Turčijo, naj ostane trdno zasidrana v večstranskem sistemu, v središču katerega je OZN, kot bistvenem okviru za dosego celovite, pravične in trajne rešitve izraelsko-palestinskega konflikta;

48. je seznanjen s povečanim vplivom Turčije na razvoj dogodkov v Siriji po padcu Asadovega režima in njenim tesnim sodelovanjem s sedanjimi sirskimi prehodnimi oblastmi, kar vključuje nudenje vojaškega usposabljanja in svetovalno podporo; je še vedno zaskrbljen zaradi stalne prisotnosti turških sil v državi in vpletenosti oboroženih skupin, ki jih podpira Turčija, v najnovejše primere nasilja na severu in severovzhodu Sirije, tudi proti skupinam, ki so imele odločilno vlogo v mednarodnem boju proti Daišu; obsoja vzpostavitev dolgoročne vojaške infrastrukture in upravnih struktur na zasedenih območjih pod turškim nadzorom; poziva Turčijo, naj konstruktivno sodeluje s sirskimi oblastmi, spoštuje ozemeljsko suverenost in celovitost Sirije ter svoje varnostne pomisleke

obravnava popolnoma v skladu z mednarodnim pravom in zagotovi, da bodo lahko vsi Sirci, vključno s Kurdi, uživali varnost in temeljne pravice, ter naj se vzdrži vsakršnega vmešavanja v notranje procese Sirije; obsoja napade na civilno prebivalstvo med najnovejšim valom nasilja med sirsko vojsko in sirskimi demokratičnimi silami pod kurdskim vodstvom, ki so povzročili številne smrtne žrtve in razseljevanje velikega števila civilistov, pa tudi pomanjkanje dostopa do humanitarne pomoči; izraža upanje, da bo najnovejši sporazum med sirsko prehodno vlado in sirskimi demokratičnimi silami, ki predvideva postopno vključevanje kurdskih sil in institucij v državo ter zgodovinsko priznanje kurdskih kulturnih, jezikovnih in državljanskih pravic, omogočil stabilnost severovzhodne regije Sirije, kar je ključno za uspeh vključujoče politične tranzicije v državi; opozarja, da bi vsako resno poslabšanje regionalne varnosti lahko spodbudilo ponovni vzpon Daiša; poudarja, da morajo za vsako premestitev odraslih borcev ali osumljenih pripadnikov Daiša iz centrov za pridržanje v Siriji v Turčijo ali prek Turčije še naprej veljati veljavne ureditve o pridržanju, spremljanju in izmenjavi informacij, tudi za vse čezmejne premestitve; je seznanjen z znatnimi naložbami, potrebnimi za obnovo sirskega gospodarstva, in priznava interes Turčije, da prispeva k tem prizadevanjem; izraža podporo tesnemu in konstruktivnemu sodelovanju med EU in Turčijo v zvezi s tem;

49. ponovno izraža podporo normalizaciji odnosov med Armenijo in Turčijo v interesu sprave, dobrih sosedskih odnosov, regionalne stabilnosti in varnosti ter socialno-ekonomskega razvoja in pozdravlja dosedanji napredek, vključno z olajšanjem nekaterih vizumskih postopkov, pripravami na prihodnje odprtje meje za državljane tretjih držav in imetnike diplomatskih potnih listov ter ponovno uvedbo direktnih letov družbe Turkish Airlines; spodbuja Turčijo, naj v tem procesu odločno napreduje na podlagi lastnih dosežkov, ne da bi bila odvisna od odnosov s tretjo državo; poziva obe državi, naj si še naprej prizadevata za boljšo povezljivost, da bi olajšali kopensko povezavo med Evropo in Azijo ter spodbujali zgodovinsko spravo, boljše poslovno okolje in tesnejše stike med ljudmi; podpira prizadevanja Komisije za napredek glede medregionalne agende EU za povezljivost, ki bo vključevala Turčijo, Armenijo in Azerbajdžan, vključno s projekti, kot je železniška proga Kars-Tbilisi-Baku, z velikim potencialom za prispevanje k regionalni stabilnosti ter gospodarskemu in socialnemu razvoju; spodbuja Turčijo, naj podpre mirovni proces med Armenijo in Azerbajdžanom, ter ponovno spodbuja Turčijo, naj prizna armenski genocid, da bi odprla pot resnični spravi med turškim in armenskim narodom, in naj v celoti spoštuje svoje obveznosti varstva armenske kulturne dediščine;

Širši odnosi med EU in Turčijo

50. znova izraža trdno prepričanje, da je Turčija ne glede na pristopni proces, ki je trenutno ustavljen zaradi neizpolnjevanja københavnskih meril in prepočasnih demokratičnih reform, strateško pomembna

država; poudarja, da je pomembno ohranjati konstruktiven dialog in poglabljati sodelovanje na področjih skupnega strateškega interesa, tudi v zvezi s Ciprom, ter na postopen, sorazmeren in reverzibilen način in v skladu s sklepi Evropskega sveta iz aprila 2024; ponovno potrjuje, da je EU še vedno zavezana prizadevanjem za najboljše možne odnose s Turčijo na podlagi dialoga, spoštovanja in medsebojnega zaupanja v skladu z mednarodnim pravom in dobrimi sosedskimi odnosi;

51. v zvezi s tem pozdravlja postopno sorazmerno in reverzibilno krepitev odnosov med EU in Turčijo, ki presegajo pristopni proces, na področjih skupnega interesa v skladu s priporočili iz skupnega sporočila o odnosih med EU in Turčijo z dne 29. novembra 2023; pozdravlja tudi nedavne dialoge na visoki ravni o trgovini in gospodarstvu, migracijah in varnosti, podnebju in znanosti, raziskavah, tehnologiji in inovacijah; ponovno poziva k nadaljevanju vseh ustreznih dialogov na visoki ravni in k vzpostavitvi strukturiranih tovrstnih dialogov o sektorskem sodelovanju, če je to potrebno za reševanje drugih skupnih izzivov;

52. podpira razširitev agende o povezljivosti s Turčijo na področju energije, prometa, digitalnih in medosebnih stikov v skladu z mednarodnim pravom in pravom EU, kot primer dobrega pragmatičnega in vzajemno koristnega sodelovanja, ki bi lahko spodbudilo mir in stabilnost v regiji; poudarja strateški pomen pospešitve dokončanja ključnih infrastrukturnih projektov za izboljšanje povezljivosti med EU in Turčijo v skladu z razširjenimi vseevropskimi omrežji; poudarja pomen Turčije za razvoj in delovanje pobud za medcelinsko povezljivost, vključno z vse pomembnejšo alternativno trgovinsko potjo med Evropo in Azijo (srednji koridor), ki bi lahko znatno prispevala h krepitvi odpornosti dobavne verige EU in gospodarskega sodelovanja ter ima lahko pomembno vlogo pri doseganju širših ciljev strateške avtonomije EU; poziva k pravočasnemu razvoju črnomorske avtoceste in železniških povezav; pozdravlja pripravljenost Turčije, da vlaga v gradnjo črnomorske avtoceste, ki bo povezovala Turčijo, Bolgarijo in Romunijo;

53. poziva Komisijo, naj po uspešnih izkušnjah z drugimi državami kandidatkami sprejme potrebne ureditve, da bi program „gostovanje kot doma“ čim prej razširili tudi na Turčijo; poziva Komisijo, naj razmisli o prizadevanjih za razširitev enotnega območja plačil v eurih in drugih ustreznih programov, da bi okrepili medosebne stike; pozdravlja dober napredek pri sodelovanju na področju znanosti in raziskav v obdobju poročanja, zlasti v zvezi s sodelovanjem v programu Obzorje Evropa; podpira sodelovanje Turčije v mehanizmu EU na področju civilne zaščite in poziva k poglobitvi sodelovanja med EU in Turčijo na področjih civilne zaščite in odporne infrastrukture, pri čemer poudarja, da je treba okrepiti decentralizirane občinske zmogljivosti, udeležbo civilne družbe, boljše usklajevanje in komuniciranje z javnostjo;

54. ponavlja svoje stališče, da sta potrebna polno izvajanje in posodobitev carinske unije EU, zlasti glede na sedanje geopolitično okolje; se zaveda pomena, ki ga veliki sektorji gospodarstev EU in Turčije pripisujejo posodobitvi tega instrumenta, ki velja že več kot 30 let; je pripravljen podpreti nadgrajeno carinsko unijo s širšim, vzajemno koristnim področjem uporabe, ki bi lahko zajemala znatne gospodarske in strateške koristi za oba partnerja, okrepila trgovino, naložbe in odpornost dobavne verige, pospešila digitalni in zeleni prehod, javno naročanje in zaveze za trajnostni razvoj ter prispevala h gospodarski varnosti tako EU kot Turčije; vendar poudarja, da bi morala ta posodobitev temeljiti na strogih pogojih glede človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spoštovanja mednarodnega prava, izvajanja SZVP in dobrih sosedskih odnosov, vključno z doslednim izvajanjem dodatnega protokola o razširitvi sporazuma iz Ankare na vse države članice s strani Turčije, in sicer brez izjeme in na nediskriminatoren način, ter vključevati ukrepe za podpiranje zelenega prehoda in pomoč prilagoditvi malih in srednjih podjetij; pozdravlja pozitivne ukrepe, vključno z zmanjšanjem trgovinskih ovir, ki so bili opaženi v zadnjem obdobju in so tudi sledili dialogu na visoki ravni o trgovini;

55. poudarja, kako pomembne so prihodnje pobude Komisije za trgovino med EU in Turčijo, kot sta akt o pospeševanju industrije in pristop „izdelano v Evropi“, z morebitnimi strogimi zahtevami, ki bi lahko sčasoma zahtevale prenovo pravil EU o javnem naročanju in močno vplivale na že zastarelo carinsko unijo med EU in Turčijo; pozdravlja, da predlog Komisije za akt o pospeševanju industrije že določa, da se bo vsebina partnerjev, s katerimi je EU sklenila sporazum o vzpostavitvi območja proste trgovine ali carinske unije, kot je Turčija, štela za vsebino s poreklom iz EU; podpira ta pristop in poziva, naj se v prihodnosti predlaga tudi druga ustrezna zakonodaja, da bi še naprej upoštevali pomen nadaljnjega povezovanja trgov in gospodarstev držav kandidatk, zlasti tistih, ki imajo carinsko unijo z EU;

56. z globokim obžalovanjem ugotavlja, da Turčija ni dosegla napredka pri izpolnjevanju meril, zahtevanih za liberalizacijo vizumskega režima; ponovno poudarja, da je pripravljen začeti proces liberalizacije vizumskega režima, takoj ko bodo turške oblasti v celoti izpolnile šest jasno neizpolnjenih meril na nediskriminatoren način do vseh držav članic EU, pri tem pa se uskladile z vizumsko politiko EU; obžaluje dejstvo, da se turški državljani soočajo s težavami pri prošnjah in vlogah za izdajo vizuma za države članice EU zaradi znatnega povečanja povpraševanja in strahu pred zlorabo sistema; vendar priznava politično zavezanost izboljšanju dostopa do vizumov in poziva k okrepljenim prizadevanjem obeh strani za odpravo preostalih tehničnih in upravnih ovir; poziva države članice, naj povečajo sredstva, namenjena temu vprašanju; podpira ukrepe za poenostavitev vizumskih postopkov, zlasti v zvezi s poslovnimi dejavnostmi in študenti Erasmus; močno obžaluje nenehne poskuse turških oblasti, da bi krivdo za odsotnost napredka na tem področju

pripisale EU, obenem pa same niso sprejele nobenega od potrebnih ukrepov, da bi izpolnile preostala merila; opominja Turčijo, da pomanjkanje oprijemljivega in kumulativnega napredka pri nerešenih pogojih neposredno vpliva na poslovne dejavnosti in študente programa Erasmus; obžaluje, da turška vlada zlorablja posebne potne liste, katerih število ni znano, hkrati pa ne sprejema potrebnih ukrepov za napredek v smeri okvira, ki bi lahko koristil celotnemu prebivalstvu; poziva turško vlado, naj odpravi preostale ovire, ki preprečujejo obnovitev dialoga o liberalizaciji vizumskega režima, in prav tako poziva Svet, naj opravi svoj del, ko bodo ti ukrepi sprejeti; je seznanjen z odločitvijo EU in držav članic, da 15. julija 2025 uvedejo kaskadni okvir za vizume;

57. pozdravlja ponovno sodelovanje Evropske investicijske banke v Turčiji in naložbene platforme za Turčijo v okviru Evropskega sklada za trajnostni razvoj, ki omogoča večjo podporo naložbam prek jamstvenih programov v okviru treh glavnih prednostnih nalog politike, in sicer zelenega dogovora, strategije Global Gateway ter delovnih mest in rasti v skladu z zadevnimi pogoji glede spoštovanja vrednot EU; poudarja, da je treba zagotoviti, da subjekti v Turčiji, ki ne spoštujejo temeljnih vrednot EU, ne bodo upravičeni do nobenega programa EU;

58. podpira, da se je EU, ki je del skupnega parlamentarnega odbora EU-Turčija, odločila, da po pridržanju in aretaciji istanbulskega župana Ekrema İmamoğluja in drugih preloži 82. sejo, načrtovano za 14. in 15. aprila 2025 v Ankari; vztraja, da parlamentarni dialog ostaja ključni del odnosov med EU in Turčijo, in izraža upanje, da se bo delo skupnega parlamentarnega odbora kmalu nadaljevalo, ko bodo razmere to dopuščale; obžaluje odločitev turških oblasti, da ne bodo povabile Evropskega parlamenta k opazovanju predsedniških in parlamentarnih volitev maja 2023 ob obtožbah o nepravični obravnavi, in ugotavlja, da sta bili povabljeni parlamentarna skupščina Sveta Evrope in parlamentarna skupščina Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi; izraža upanje, da bo misija Evropskega parlamenta povabljena k spremljanju vseh prihodnjih volitev v državi;

Nadaljnji koraki v odnosih med EU in Turčijo

59. ponavlja svoje stališče, da turška vlada ni sprejela potrebnih ukrepov za odpravo temeljnih demokratičnih pomanjkljivosti v državi, zato trenutno ni mogoče nadaljevati pristopnega procesa Turčije k EU, čeprav priznava demokratične in proevropske težnje velikega dela turške družbe; je seznanjen z nedavnimi pozivi uglednih pripadnikov turške opozicije k novemu zagonu in ponovnem odprtju pristopnih pogajanj; ceni ta inovativen in pogumen pristop; vendar je še vedno skeptičen glede njegove podpore, če turška vlada ne bo jasno izrazila svoje pripravljenosti, da se s konkretnimi in verodostojnimi ukrepi ponovno zaveže poti v EU;

60. želi spomniti, da je pristopni proces tako kot za vse druge kandidatke odvisen od popolne skladnosti s københavnskimi merili in normalizacije odnosov z vsemi državami članicami EU; poudarja, da je konstruktivno sodelovanje Turčije, tudi v zvezi s ciprskim vprašanjem, še vedno ključnega pomena za napredek pri tesnejšem sodelovanju med EU in Turčijo; v zvezi s tem meni, da bi morale biti turške oblasti pri uresničevanju svoje izražene namere glede članstva v EU manj osredotočene na varnostne in obrambne zmogljivosti in se namesto tega posvetiti slabim demokratičnim razmeram v državi; ugotavlja, da je zavezan napredku pristopnega procesa, če bo turška vlada sprejela potrebne ukrepe;

61. nadalje spodbuja turško vlado, naj konstruktivno sodeluje z institucijami EU in državami članicami, ter naj si prizadeva za tesnejše, bolj dinamično in strateško partnerstvo, ki bo presegalo trenutno zamrznjen pristopni proces, na podlagi ustreznih sklepov Sveta in Evropskega sveta ter uveljavljenega pogojevanja; vztraja, da je potreben razmislek, kako bi lahko v ta novi konstruktivni in napredni okvir za odnose med EU in Turčijo, ki temelji na spoštovanju demokratičnih načel, pravne države in temeljnih pravic, lahko vključeval interese vseh udeleženih strani; poudarja, da je treba okrepiti partnerstvo med EU in Turčijo, na primer s posodobitvijo in okrepitvijo sedanjega pridružitvenega sporazuma;

62. kljub temu meni, da bo nadaljnje nazadovanje na področju demokracije in vladavine prava v bližnji prihodnosti državo le še oddaljilo od EU in spodkopalo zaupanje, ki je potrebno za resnično poglobitev sodelovanja in partnerstva na področjih skupnega interesa, kot so trgovina, energija in varnost;

63. meni, da je v interesu EU, da ponovno oceni načine, kako lahko Turčija ostane povezana z EU, ne le v smislu standardov, temveč tudi v smislu vrednot in načel, ter da politične pobude oblikuje v skladu s tem ciljem; izraža izjemno zaskrbljenost, ker se na pragu EU postopno utrjuje še en avtokratski sistem, saj tak razvoj neposredno in daljnosežno vpliva na dolgoročne interese in stabilnost Unije; poziva vse institucije EU, države članice in Evropski svet, naj glasno opozarjajo na stalno demokratično nazadovanje in kršenje človekovih pravic v Turčiji, zlasti v zvezi s sedanjim rušenjem pluralistične demokracije, saj to ni nezdružljivo s prizadevanji za najboljše možne odnose med EU in to državo; poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj poskrbita, da bosta na dnevnih redih obiskov visokih uradnikov v Turčiji pluralno zastopani politika in civilna družba, da bodo dobili popolnejšo podobo o državi;

64. ponavlja, da je odločno zavezan ohranjanju podpore neodvisni turški civilni družbi; poziva Komisijo, naj ohrani in poveča svojo politično in finančno podporo dinamični in prodemokratični civilni družbi v Turčiji, katere prizadevanja lahko prispevajo k politični volji, potrebni za poglobitev odnosov med EU in Turčijo; meni, da se spodbude in transakcijski pristopi sicer na številnih področjih

sodelovanja med EU in Turčijo obrestujejo, niso pa prispevali k demokratizaciji države; glede na to poudarja, da je nadaljevanje pristopnega procesa odvisno od neomajne politične volje turških oblasti in družbe, da postanejo polnopravna demokracija, v kar jih EU ne more prisiliti;

65. ponovno poziva, naj se okrepita in poglobita medsebojno poznavanje in razumevanje med družbama Turčije in EU, in sicer s spodbujanjem kulturne rasti in družbeno-kulturnih izmenjav ter bojem proti vsem oblikam družbenih, verskih, etničnih in kulturnih predsodkov; s tem v zvezi poudarja, da je dostopna izmenjava med ljudmi pomembna za odnose med EU in Turčijo, zlasti za spodbujanje demokracije, pravne države in človekovih pravic; spodbuja Turčijo in EU, naj gojita skupne vrednote, zlasti s podpiranjem mladih;

°

° °

66. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje predsedniku Evropskega sveta, Svetu in Komisiji; poziva, naj se ta resolucija prevede v turščino in posreduje predsedniku, vladi in parlamentu Republike Turčije.